

DIRVA

SECOND CLASS USPS 157-580

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO 44119
VOL. LXXX JULY - LIEPOS 20, 1995 Nr. 26

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

SAVIAPGAULĖ AR GERAI
SUREŽISUOTAS SPEKTAKLIS?

Dr. Leonas Milčius

1. VALSTYBĖS SAVI-
GARBOS PRARADIMAS

Nesmagi nuojauta apėmė, pastarosiomis dienomis išklausius Vyriausybės vadovo pono A. Šleževičiaus kalbas Seime, Lietuvos ūkininkų sąjungos suvažiavime ir per televiziją. Vis tie patys samprotavimai apie ūkio stabilizaciją. Taip ir norisi jo paklausti: kodėl ta mūsų ekonomika "stabilizuojama" tokioje kritiškai pavojingoje, t.y. visai nestabilioje fazėje? Juk ji dar šiaip taip laikosi tik milijardinių kreditų dėka. Tiesiog stebėtis reikia, kaip sugebėjo A. Šleževičiaus vadovaujama Vyriausybė per porą metų praskolinti Lietuvą. Kokios tokio vadovavimo pasekmės tiek mūsų, tiek ateinančioms kartoms?

Visai nederėtų girtis suvargusia užsienio politika. Kai švaistomi paskutiniai valstybės orumo likučiai, kai nesuvokiami gyvybiniai Lietuvos interesai arba kai jų visai nepaisoma, apie kokius užsienio politikos laimėjimus dar galima kalbėti? Ar tikrai Premjeras nesupranta, kur gali atvesti tokie užsienio politikos žingsniai, ar sąmoningai apie tai nutyli?

Filosofas Vytautas Radžvilas visai neseniai savo interviu "Lietuvos aidui" teigė, kad "dabar Lietuvoje yra tik vienas ištis reikšmingas įvykis - LĖTAS VALSTYBĖS

MIRIMAS". Nesinorėtų įtarti, kad LDDP vaidina gerai surežisuotą spektaklį, žinodami, kur veda valstybę, tačiau daro tai daug subtiliau, negu kaimynas A. Lukašenka.

2. ATPIRKIMO OŽIO
IEŠKOJIMAS

Pasiklausius pono A. Šleževičiaus, galima pamanyti, kad vargšas Premjeras paveldėjo Lietuvą tokią nusiauštą, kaip Grozną po rusų kariuomenės antpuolių arba gyvenvietę kur nors Sachaline, nušluotą žemės drebėjimo. Kad taip nėra, ponas Premjeras gerai žino. Būdamas vienu iš žemės ūkio ministro pavaduotojų, jis tvarkė maisto perdavimo pramonę, jo rankose buvo pieno gamybos organizavimas ir, tarp kitko, pieno miltelių eksportas. Norėtųsi tikėti, kad tuo metu viskas buvo "labai gerai ir darniai padaryta". O jeigu taip, jei nebuvo žemės drebėjimo, nei viską sugriovusio karo, tai kaip suprasti nuolatinius verkšlenimus, kokių sunkų palikimą A. Šleževičiaus vadovaujama Vyriausybė priėmė?

Manau, kad Premjeras puikiai žino opozicinių partijų giliai apmąstytus konkrečius pasiūlymus apie tai, kaip valstybei reikėtų išeiti iš krizinės situacijos. Teigti, kad Lietuvos tautininkų sąjungos siūlymai tautai ir valstybei stiprinti arba Tėvy-

nės sąjungos parengta ekonomikos atgaivinimo programa tėra tik nekonstruktyvių teiginių rinkinys, mažu mažiausiai būtų nedora. O kur opozicijos parengti įstatymų ir jų pataisų projektai, kuriuos priėmus, labai daug trūkumų ekonomikoje būtų buvę pašalinti! Užtektų Premjerui peržiūrėti tautininkų pasiūlymus agrariniais, socialiniais arba pilietybės suteikimo klausimais, kad rastų ne vieną racionalų sprendimą. Bet to noro vis niekaip neatsiranda. Mat, ne tie siūlo, ne tie ir Seimui teikia. Tik išankstinės nuostatos sąlygoja, kad pakilus į tribūną opozicijos atstovui, Seimo salės kairiojoje pusėje nė mažiausio susidomėjimo nematyti. Nejaugi didybės manija ir pasipūtumas taip užgožė sveiką protą?

Norėčiau perspėti, kad jeigu didžiosios politinės partijos neįveiks savo pasipūtėliškumo ir toliau laikysis taktikos atstumti "kitų" protą ir rankas, Lietuvos ateitis darysis vis labiau neaiški, o prognozės - vis niūresnės. Šiuos žodžius taikau, beje, ne tik LDDP nariams.

Klausantis Vyriausybės vadovo kalbų, vis klausiu savęs: kam kalba Premjeras - ar tik sau pačiam, lyg norėdamas save įtikinti ar padrasinti. Kam ta saviųtaiga, o tiksliau tariant, saviapgaulė reikalinga?

(Nukelta į 4 psl.)

NEBLĖSTANTI ŽYGIO IR
AUKOS DIDYBĖ

Prieš 62 metus, 1933 m. liepos 17 d., lietuviai laivai Steponas DARIUS ir Stasys GIRĖNAS, lėktuvu LITUANICA perskridę Atlantą, žuvo Soldino miške, nepasiekę savo numatyto tikslo - LIETUVOS. Šis jų žygis ir auka savo kilnumu ir didybe neturi sau lygių ir visada bus gyvi kiekvieno lietuvių širdyje.

Steponas Darius

Stasys Girėnas

MES SKRISIME Į LIETUVĄ!

Lietuvių tauta laukia iš savo sūnų ir drąsesnių žygių. Būtinai reikia ir jos sūnums prisidėti prie bendrojo darbo - tirti dar mažai žinomas Žiemų Atlanto vandenyno oro sroves, o taip pat naujai išrastas navigacijos būdus ir priemones pritaikyti kasdieniniams reikalams. Mes, gyvendami tokiais laikais, kada oras stengiamasi panaudoti žmonijos reikalams, laikome savo pareigą tautos vardu tą darbą garbingai atlikti.

Jaunoji Lietuva! Tavo dvasios įkvėpti, mes stengiamės tą pasirinktą uždavinį įvykdyti. Mūsų pasisekimas tegu sustiprina Tavo dvasią ir pasitikėjimą savo jėgomis ir gabumais! Bet jei Neptūnas ar galingasis audrų Perkūnas ir mums bus rūstus - pastos mums kelia į Tavo kraštą ir pašauktų "LITUANICA" pas save, - tada Tu, Jaunoji Lietuva, turėsi iš naujo ryžtis, aukotis ir pasirengti naujam žygiui, kad audringųjų vandenynų dievai būtų patenkinti Tavo pastangomis, pasiryžimu ir nekviestų Tavęs į Didįjį Teismą.

"LITUANICOS" laimėjimas tegu sustiprina jaunųjų Lietuvos sūnų dvasią ir įkvėpia juos naujiems žygiams.

"LITUANICOS" pralaimėjimas ir nugrimzdimas į Atlanto vandenyno gelmes tegu auklėja jaunų lietuvių atkaklumą ir ryžtumą, kad Sparnuotas Lietuvis būtinai įveiktų klastingąjį Atlantą Tėvynės Lietuvos garbei!

Tadgi šį savo skridimą skiriame ir aukojame Tau, Jaunoji Lietuva!

Tą didįjį bandymą pradėsime, tikėdami Dangaus palaimos!

Steponas Darius

Stasys Girėnas

★★★★★

"Iki šiol mūsų tautos atmintyje tebėra šiurpūs vaizdai susiję su Dariaus ir Girėno tragiška žūtimi. Jų žygis mus žavi ir traukia savo kuklumu, giliu pasiaukojimu Tėvynei. Mes tuos vyrus turime gerbti ir garbinti, nes garbinti savo didvyrius yra dorybė ir šventa pareiga. Kas gera, kilnu, gražu ir dora nešiojime savo širdyse, perduokime savo vaikams, nes kitaip mes tapsime dvasios nykštukais."

(Iš mokytojo Petro Narinkevičiaus kalbos, pasakytos atidengiant kryžių Dariaus ir Girėno garbei).

Girdėta iš Vilniaus

• **AR LIETUVA "SUBRENDUSI PRIIMTI VAKARŲ MENTALITETĄ"?** Plėsti NATO yra nenaudinga, o norinčios tapti šios organizacijos narėmis valstybės turi įrodyti esančios demokratiškos ir "subrendusios priimti Vakarų mentalitetą", – tokią JAV kongresmeno Robert G. Torricelli nuomonę Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) Parlamentinės Asamblėjos sesijoje Ottawoje išgirdo šios savaitės pradžioje į Lietuvą sugrįžę mūsų šalies delegacijos nariai.

Apie tai antradienį spaudos konferencijoje informavo Seimo Užsienio reikalų komiteto narys Vytautas Plečkaitis.

Kaip žinoma, Robert G. Torricelli dar šių metų pradžioje siūlė kol kas neplėsti NATO ir iš kandidačių sąrašų išbraukti kai kurias Vidurio bei Rytų Europos valstybes. Šioje ESBO Parlamentinės Asamblėjos sesijoje jis pareiškė, kad, tapusios tikrosiomis narėmis, dabartinės valstybės kandidatės tik susilpnintų NATO, sakė V. Plečkaitis. Iš klausės sesijos dalyvių pareiškimų, Lietuvos parlamentaras taip pat suabejojo, ar iki 2000-ųjų metų NATO pasipildys naujomis narėmis.

• **SOCIALDEMOKRATAI SIŪLO IŠSKAIDYTI ENERGETIKOS MONOPOLIJĄ.** Lietuvos profesinių sąjungų susivienijimas ir Lietuvos socialdemokratų partija (LSDP) siūlo visas energetikos įmones skubos tvarka įtraukti į neprievartinųjų įmonių sąrašą, o toliau jų darbą organizuoti pagal Valstybės ir savivaldybių įmonių įstatymą.

Socialdemokratai drauge su profesinių sąjungų susivienijimu siūlo įmonę "Lietuvos valstybinė energetikos sistema" išskaidyti į atskiras įmones, o šilumos ir vietinės elektros energijos gamybos bei tiekimo įmones perduoti savivaldybėms. Pereinamuoju laikotarpiu siūloma kurą pirkti centralizuotai, bet tuo pačiu neatimti galimybės įsigyti kurą ir savivaldybių įmonėms.

• **APPLE JAU PENKTĄ VASARĄ KVIEČIA LIETUVOS PEDAGOGUS.** Lietuvos pedagogų kvalifikacijos institute sostinėje prasidėjo penktieji APPLE kursai. Vilniuje patirties semsis pradinių klasių mokytojai, taip pat veiks anglų kalbos mokytojų ir vadybos grupės. Amerikos mokytojų profesinės pagalbos Lietuvos švietimui (APPLE) kursai prasidėjo ir Kėdainiuose. Čia daugiausia dėmesio bus skiriama vaikams su negalia ugdančioms pedagogams. Po dviejų savaičių APPLE kursai prasidės ir Šilutėje bei Marijampolėje.

Šiais metais kursuose dalyvauja 1700 mokytojų iš Lietuvos, patirtimi su jais dalijasi apie 80 lektorių iš JAV.

• **VERTINGAS ARCHYVAS SUGRĮŠ Į LIETUVĄ.** Ministras Pirmininkas Adolfas Šleževičius priėmė Genovaitę Plūkiene, kuri informavo Vyriausybės vadovą apie jos brolio – prieš kelis mėnesius New Yorke mirusio Kazio Matuzo – šeimos apsisprendimą neatlygintinai perduoti Lietuvai nepaprastai vertingą mūsų istorijai kino archyvą. Brolių Matuzų dėka išliko spalvotos tarpukario Lietuvos dokumentinės juostos: žinomi žmonės, valstybinės šventės, miestelių vaizdai.

• **PARTIJOS IEŠKO KONTAKTŲ.** "Baltijos šalių partijos nebendrauja tarpusavyje. Reikia stengtis užmegzti kuo glaudesnius draugiškus ryšius su kitų valstybių giminingomis partijomis", – pasakė Lietuvos demokratų partijos (LDP) atsakingasis sekretorius Valdas Petrauskas, sugrįžęs iš Jūrmaloje pirmą kartą vykusioje Baltijos demokratų ir liberalų partijų atstovų konferencijoje. Ją organizavo Latvijos demokratų partija "Salmnieks" ir Olandijos demokratų partija "D66". Nutarta kitą bendrą konferenciją surengti ateinančiais metais Lietuvoje.

• **AUKŠTI SVEČIAI IŠ KINIJOS DOMISI PRIORITETINĖMIS KAUNO PRAMONĖS ŠAKOMIS.** Lietuvoje viešinti Kinijos Liaudies Atstovų Susirinkimo delegacija, lydimi Kinijos Liaudies Respublikos ambasadoriaus Lietuvoje Wan Zhaoxiano, lankėsi Kaune. Miesto meras Vladas Katkevičius svečius informavo apie besiplečiančius ekonominius Kauno ryšius su šia rytų šalimi. Jis pabrėžė, kad atsižvelgiant į Kauno gerą geografinę padėtį bei transporto plėtros perspektyvas, šie ryšiai galėtų plėstis.

Svečiai sakė, kad jų valstybė yra suinteresuota plėtoti ryšius su Lietuva ir konkrečiai – su pramonės centru Kaunu, dėmėjosi prioritetinėmis šio miesto pramonės šakomis.

• **POPULIARIAUSIA SPECIALYBĖ – NORVEGŲ KALBA.** Lietuvos aukštosiose mokyklose prasidėjo stojamieji egzaminai. Vilniaus universitete populiariausias šįmet yra Filologijos fakultetas. Didžiausią konkursą teks įveikti norintiems studijuoti norvegų kalbą, mat priimti į šią specialybę planuojama 12 studentų ir 2 laisvuosius klausytojus, o pareiškimus yra padavę – 109. Daugiau kaip 200 nori tapti anglų kalbos specialistais, tačiau bus priimta tik penktadalis. Lietuvių filologiją studijuoti nori 156, o priimti planuojama tik 40. Jau kelintus metus iš eilės nepopuliariausios specialybės Vilniaus universitete – fizika ir chemija.

Iš viso, pareiškimus studijuoti Vilniaus universitete šįmet yra padavę daugiau kaip 4000 tūkstančiai jaunuolių, o priimti į stacionaro skyrių planuojama 1222 studentus, į neakivaizdinį 315.

• **KREDITAI STUDENTAMS.** Vyriausybės posėdyje nutarta patobulinti aukštųjų mokyklų studentų kreditavimo tvarką. Ankstesnį kreditavimo neefektyvumą lėmė kelios

Bombų bandymas

Naujoji Prancūzijos vyriausybė paskelbė, kad Ramiojo vandenyno Mururoa salyne jai teks prarasti branduolinių ginklų bandymus, kurie prasidės rugsėjo mėnesį ir užsitęs iki ateinančių metų gegužės. Numatomi aštuoni požeminiai sprogimai. Prezidentas J. Chirac paaiškino, kad bandymų sprogimai bus visiškai saugūs. Prancūzija ateinančių metų rudenį bus pasirengusi pasirašyti branduolinių ginklų bandymus draudžiančią sutartį, kuri šiuo metu yra svarstoma Ženevoje. Bandymai kainuos Prancūzijai 10 milijardų frankų (apie 2 bil. dol.).

Prez. Chirac pridėjo, kad Prancūzijos kariniai ir politiniai ekspertai vienbalsiai pritarė, jog bandymai yra būtina reikalingi. Buvęs Pran-

Iš visur apie viską

Rašo Algirdas Pužauskas

cūzijos prezidentas Mitterrand prieš metus buvo sustabdęs visus šių ginklų bandymus, buvo pareiškęs, kad Prancūzija nenori "užgauti pasaulio", ypač vietinių Ramiojo vandenyno salų gyventojų. Iki šiol Prancūzija turi tame regione savo kolonijų likučius: Prancūzų Polineziją ir Naująją Kaledoniją. Tų salų atstovai 1985 m. dalyvavo regiono vadų suvažiavime, kartu su Australija ir Naująja Zelandija. Buvo paskelbta visų pasirašyta Laisvos nuo branduolinių ginklų zonos sutartis, kuri draudžia ten laikyti, bandyti atominius ginklus ar versti regione branduolines atomas.

Prancūzų sumanymas sprogdinti aštuonis užtaisus Mururoa saloje sukėlė didelę reakciją. Birželio 17 australų mieste Perth sprogimas ir gaisras sugriovė prancūzų konsulatą. Australija ir Naujoji Zelandija nutraukė su Prancūzija karinius ryšius. Prancūzijai teko atsaukti planus, kurie numatė, jog du karinio transporto lėktuvai nusileis Australijos Darvino aerodrome pasiimti kuro. Šio uosto darbininkų unijos atsisakė aptarnauti Prancūzijos lėktuvus.

Prancūzija iki 1962 m. savo branduolinius ginklus bandydavo Alžire, tačiau po Alžiro nepriklausomybės paskelbimo perkėlė bandymus į Ramiojo vandenyno salas. Australija ir Naujoji Zelandija buvo padavusi Prancūziją į tarptautinį teismą 1975 m. Prancūzai tada perkėlė savo bandymus į požeminius tunelius Mururoa saloje.

Tarptautinės gamtos saugos organizacijos "Greenpeace" laivas jau įplaukė į prancūzų salyno vandenį. Prancūzų kariai laivą sulaukė, jo 11 įgulos narių liepos 9 d. suėmė, laivą nutempė į uostą. Prieš dešimt metų tos pačios organizacijos laivą prancūzų saugumo valdininkai nuskandino N. Zelandijos Aucklando uoste. Prancūzijos sąjungininkai laikosi diplomatiškai. Amerika išreiškė "nusiylimą", Britanija "priėmė dėmesin", Vokietija pareiškė, jog tai Paryžiaus "naminis reikalas".

Australijos reakcija daug piktesnė. Įvairiuose miestuose restoranai atsisako teikti klientams prancūzišką vyną. Moterys neperka kvepalų ir kitų prancūzų gaminių.

TRUMPAI

• Pusiau suprivatinta Rusijos gamtinių dujų bendrovė Gazprom paskelbė, jog akcininkai gaus 200 nuoš. dividendą, nes bendrovės pelnas siekė 5.4 trilijonų rublių (2.5 bil. dol.)

• Angolos vyriausybė, siekdama pagaliau sustabdyti pilietinį karą, pakvietė sukilėlių vadą Savimbį tapti šalies viceprezidentu.

• Jungtinės Tautos paminėjo San Francisco mieste organizacijos 50 metų amžiaus sukaktį. Spauda ir televizija neskyrė šiam jubiliejui daug vietos, nes gyvenimas parodė, jog daug organizacijos uždavinių nesiseka išspręsti, reikia reformų ir pakeitimų pačioje organizacijoje. Kalbėtojai minėjime pabrėžė laimėjimus, nutylėjo nepasisekimus.

(Nukelta į 9 psl.)

priežastys. Visų pirma, turto įkeitimas norint gauti kreditą, maža kredito suma, trumpas paskolos gražinimo laikotarpis. Taip pat nebuvo numatyta galimybė studijų kreditavimą naudoti kaip skatinimo priemonę studentams įsidarbinti valstybinėse įstaigose, kuriose dėl įvairių priežasčių trūksta specialistų. Naujosiose taisyklėse šie trūkumai pašalinti.

• **KINIJOS PARLAMENTARAI SAKO, KAD TIBETO PROBLEMA LIETUVOJE IŠKYLA DĖL INFORMACIJOS STOKOS.** "Mes įsitikinome, kad Lietuva siekia palaikyti su Kinija glaudžius ryšius ekonomikos, prekybos mokslo ir švietimo srityje", – ketvirtadienį spaudos konferencijoje Seimo rūmuose pasakė Kinijos Liaudies Susirinkimo (LS) Nuolatinio komiteto pirmininko pavaduotojas Wang Hanbin, vadovaujantis Lietuvoje viešinti Kinijos delegacijai. O Tibeto problema, jo žodžiais, Lietuvoje iškylo todėl, kad dažnai trūksta informacijos. Čia galėtų padėti Kinijos ambasada Vilniuje.

Tibeto problema dominavo ir susitikime su Seimo opozicinių frakcijų atstovais. Svečiai neigė, kad Kinija griaua šventoves, persekioja kitokių politinių pažiūrų žmones, naikina tibetiečius, tačiau paprašyti, kad penkiems Lietuvos Seimo nariams būtų leista aplankyti Kiniją ir tuo pačiu Tibetą, nieko konkretaus neatsakė. Beje, kinų pageidavimu, iš salės, kur vyko susitikimas, buvo išprašytas opozicinių frakcijų čia kviestas žinomas kovotojas už Tibeto laisvę, keliautojas ir fotografas Paulius Normantas.

• **"SELMA": PADĖKA IŠ RUSIJOS, KALTINIMAI – IŠ LIETUVOS.** Rusijos ambasadoje Vilniuje susirinkę žurnalistai buvo informuoti, kad firmai "Selma" įteikiamas ne Rusijos prezidento padėkos raštas, kaip kad išvakarėse skelbė "Selmos" atstovai, o Rusijos ambasadoriaus Lietuvoje Nikolajaus Obertyševio. Tiesa, tai daroma Boriso Jelcino pavedimu, dėkojant už Kaliningrade statomus namus išvedamai iš kitų šalių Rusijos kariuomenei. "Selmos" prezidentas Vladas Laurinavičius sakė, kad jo vadovaujamos firmos darbas ypatingai sustiprino Lietuvos ir Kaliningrado srities ryšius, kad šiuo metu "Selma" Kaliningrade turi darbo dar trims metams ir rengiasi pastatyti apie 4 tūkstančių butų.

Iš karto po oficialios ceremonijos V. Laurinavičiui teko atsakinėti į žurnalistų klausimus dėl "Selmai" iškeltos baudžiamosios bylos. Kaip žinoma, tuometinis Lietuvos krašto apsaugos departamentas, tarpininkaujant "Selmai", iš Rusijos Baltijos karo laivyno 1992 ir 1993 metais pirkė 5 tūkstančius automatų ir du karinius laivus. Vėliau "Selma" buvo įtarta pasisavinusi didelę sumą valstybės pinigų. Byla dar nebaigta, nors, anot Laurinavičiaus, ji iš viso neturėjo būti pradėta. Buvęs Krašto apsaugos tarnybos vadovas Audrius Butkevičius, taip pat figūruojantis minėtoje byloje, sakė, kad viskas buvo daroma su Lietuvos Vyriausybės, Aukščiausiosios Tarybos ir Lietuvos banko vadovų palaiminimu ir kad jis turįs tai įrodančius dokumentus.

• **"IŠSAUGOKIME BALTIJOS JŪRĄ!"** – dviračių žygį tokiu devizu organizuoja ekologinė bendrija "Atgaja" drauge su Lietuvos žaliųjų judėjimu. Pradėję kelionę liepos 20 d. Vilniuje, liepos 30 d. dviratininkai pasiekė Palangą ir Šventają, apžiūrės vietą, kur stovės garsusis Butingės naftos terminalas. Žygio metu bus lankomi kultūros bei archeologijos paminklai, įvertinama jų būklė ir vėliau apie tai informuojamos atsakingos žinybos. Taip pat bus tiriama Neris, Nemuno, jų intakų, Baltijos jūros ir Kuršių marių vandens kokybė, bendra ekologinė būklė. Šios ekologinės akcijos ištakos – 1988 metais Sąjūdžio iniciatyvinės grupės ir Lietuvos žaliųjų judėjimo surengtas dviračių žygis per Lietuvą.

ELTA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150
FAX. 216 531-8428

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119-0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
EDITOR: DR. ANICETAS BUNDONIS

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. • Published Weekly except: 4th of July, Labor Day & Christmas by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. • Subscription per year \$30.00 • Single copy 65 cents.

Prenumerata metams \$30.00, pusui metų \$17.00 • Atskiro numerio kaina 65 centų • Straipsniai pasirašyti pavardėmis, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant – UŽ skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

KUOMET TAUTA SAVO VALIĄ PAREIŠKĖ

Juozas Žygas

Tai buvo vienas iš garbingiausių Lietuvos istorijos momentų, kuomet 1941 m. birželio 22-27 dienomis tauta šautuvais pabalsavo. Tas spontaniškas tautos sukilimas, sugriovė komunistų skleidžiamą melą, kad tauta savanoriškai save vergijon parsidavė. Ko nepadarė medaliais ir ordiniais dekoruoti generolai – tai atliko kaimo ir miestų jaunimas, moksleiviai, tarnautojai ir fabrių darbininkai. Istorinės teisybės dėlei reikėtų papildyti, kad prie jaunuolių ir žilagalvių jungėsi. Pilna žodžio prasme – tai buvo tautos sukilimas! "Geriausieji iš gerųjų" – liaudies deputatams ir kitiems, kurie nuo tautos keršto į Maskvą pabėgo, buvo korta iš rankų išmušti ir pradžioje jie nesugaudė.

Kuomet kvapą atgavo, tai visus, kurie ginklą prieš juos pakėlė pradėjo, kaip įmanydami dergti. Žinoma, jie negalėjo pripažinti, kad tai buvo spontaniškas prieš pavergėjus sukilimas. Tad reikėjo pradėti meluoti, o tam komunistai turėjo labai didelį patyrimą. Pradėjo skelbti, kad tas tariamas "spontaniškas" sukilimas tebuvo Gestapo ir na-cijų agentų darbas. Sugalvojo "baltaraisčius" – analogiškai 1905 m. revoliucijos "juodasimčiams", kuriais buvo žmonės gąsdinami. Tiesa, pirmomis sukilimo dienomis, kai kurie sukilėliai turėjo raiščius, bet, vokiečiams pradėjus šeiminkauti, visokius ženklus reikėjo nusiimti. Tačiau komunistinė spauda, tą "baltaraisčių" baubą šimteriopai išpūtė. Prie to sukilėlių juodinimo jungiasi iš išeivijos liberalų spauda, su "filosofų" T. Venclova priekyje.

Didžiausia rakstis komunistų akyse – tai per Kauno radiją paskelbtas atsisaukimas į tautą ir pasaulį, bei laikinosios vyriausybės sudarymas. Į Maskvą pabėgę "liaudies numylėtiniai" turėjo,

kaip "ant gimnų raitytis", kad kaip nors tą tautos valios pasireikimą sumenkinti ir apjuodinti. Bet jiems tai nepavyko ir nepavyks. Nes, galbūt, nėra lietuviškos šeimos, kurios gal nors vienas narys nebūtų prie to sukilimo prisidėjęs. Tad labai sunku viską melo šydu uždengti. Kuomet iš vienos pusės yra dedamos pastangos visus tuos apjuodinti ar bent sumenkinti, tai mūsų pareiga neleisti jų užmiršti. Nes tai buvo geriausia tautos dalis, kuri nepabūgo prieš okupantą išstoti ir privertė bent iš Kauno bėgti. Tai nėra tušti žodžiai, bet tikras faktas!

Anksti pirmadienio ryte sukilėliams pavyko užimti Kauno radijofoną ir radijo stotį, centrinių pašta, telefonų centrinę ir visus kitus svarbius objektus. Sovietinių dalinių štabas buvo Vilijampolėje. Sukilėliams užėmus telefonų stotį, jiems pavyko susisiekti su sovietiniu štabu ir sudaryti išpūdį, kad Kaune jau yra vokiečiai. Tai sukėlė paniką sovietiniuose daliniuose ir jie aplenkdami Kauną bėgo į Rytus. Tuo būdu Kaunas išvengė didesnių sunaikinimų. Tuo pačiu buvo išgelbėti ir keli šimtai politinių kalinių, kurie buvo Kauno sunkiųjų darbų kalėjime, ir kurių rusai nesusėpė į Červenę išvežti. Tas sukilimas nors ir pavyko, tačiau jis pareikalavo gana didelių aukų. Per tas kelias dienas žuvo apie trejetas tūkstančių kovotojų (taip praeityje spaudoje buvo rašoma). Prileidžiu, kad galbūt į tą skaičių įeina ir tie, kurie buvo bėgančių bolševikų nužudyti. Išėitų, kad per tas kelias dienas buvo daugiau aukų, negu per visas Nepriklausomybės kovas. Reikia neužmiršti, kad be kraujo aukų, niekas laisvės negauna! Tad laisvę, kaip aukščiausią visų tautų siekį, reikia branginti ir negalima su ja neatsakingai žaisti!

ARTIMIAUSIOJE PERSPEKTYVOJE SEIMO RINKIMAI

Evydas Radvila

Lietuvos politiniame gyvenime ima jaustis vasarinis atoslūgis. Atostogų išsiskirtė Seimo nariai, visuomenės dėmesį politinėms batalijoms baigia išblukinti vasaros karščiai.

Tačiau prieš išvykstant poilsio, daugumos politinių partijų veikloje aiškiai pasijuto artėjančių Seimo rinkimų sukeltos nuotaikos. Jau dabar aiškiai pastebimi bent keturi svarbiausi "stulpai", apie kuriuos suksis kitais metais įsiliepsnosianti rinkiminė kova. Vienas svarbiausių klausimų, be abejo, bus ekonomikos gaivinimo ir socialinio visuomenės gerbūvio kėlimo klausimas. Nesenai visu aštrumu iškilo išėjimo į Europos Sąjungą problema – kaip tik kitas Seimas, jeigu jis išbus visą jam nustatytą laiką ir jeigu nebus kokių ypatingų netikėtumų iš rytinių kaimynų, turėtų priimti lemiamus sprendimus šiuo klausimu. Neabejotina, kad nei viena partija negalės apeiti nusikalstamumo, korupcijos ir visuomenės saugumo temų. Pagaliau, ypatingai aštri politinė kova numatoma savivaldybių fronte – bent jau trys didžiausios partijos, turinčios didelę įtaką savivaldybėms bei apskritims, puikiai supranta, kaip rinkimų rezultatus gali lemti dešiniųjų savivaldybininkų blogas ar geras pasirodymas.

Pagrindinės šalies politinės jėgos minėtais klausimais jau užsiėmė išėjties pozicijas. Valdancioji LDD partija, savo "apačių" spaudžiama, ėmė įtemptai ruošti rugsėjo mėnesį numatomai surengti konferencijai. Joje tikimasi gerokai pakreipti partijos programą socialinės rinkos linkme. Jau dabar partijos vadovai skelbia, jog baigtas nepo-

puliarių rinkos ekonomikos, dirbų suveržimo ir kainų išlaisvinimo etapas, atėjus laikas teisingiau paskirstyti pajamas, susirūpinti mažiau pasiturinčiais, žemės ūkio bendrovių darbuotojais, nedarbo mažinimu. Pastebimi partijos kairėjimo žingsniai ir politikoje – nesenai, pataikaujant tam tikram rinkėjų sluoksniui, į gyvenimą sugrąžinti partiniai diplomai, ateityje, matyt, galima tikėtis ir nuolaidesnės Rytų politikos.

Socialdemokratai pagrindinį dėmesį sutelkė lietuviškos pramonės paramai, kad būtų perkama kuo daugiau Lietuvoje gaminamų prekių.

Tautininkai patikimai įsitvirtino euroskeptikų sparne. Jie gali tikėtis didelės paramos tarp kaime gyvenančių žmonių, kurie nuogąstauja, kad panaikinus muitus, mūsų rinką užplūs pigios užsienietiškos maisto prekės.

Tėvynės Sąjungos ekonominė programa, matyt, remsis praėjusių metų pabaigoje paskelbtu ūkio gaivinimo planu, kuriame pramonės gamybą tikimasi padidinti atstacius gyventojų perkamąją pajėgumą (padidinus atlyginimus ir pensijas) bei atpiginant lietuviškas prekes, kad jos galėtų sėkmingiau konkuruoti su vakarietiškomis. Šiuos uždavinius tikimasi išspręsti daugiausia pinigų politikos pagalba, laipsniškai devalvuojant litą.

Tačiau pagrindinis konservatorių dėmesys šiuo metu sutelktas į savivaldybes, daugumoje kurių dirba partijai priklausantys merai. Nesenai įkurta Tėvynės savivaldos sąjunga, kuri turėtų koordinuoti į savivaldybių tarybas išrinktų partijos atstovų darbą, iškelta visuomeninė

iniciatyva "Stabdyk nusikalstamumą", kuri paremta gerai Vakarų valstybės užsirekomendavusių grupių "Neighbourhood watch" nuostatomis, visose konservatorių valdomose savivaldybėse priminėjami tarnautojų etikos kodeksai, deklaruojamos pajamos.

Neabejinga savivaldybėms ir LDDP. Savo rankose turėdama visų apskričių valdytojus bei galimybes paspausti finansiškai paskirstant biudžetines lėšas, ji nesėdi sudėjusi rankų. Konservatorių partijos pirmininkas V. Landsbergis teigia, jog valdančioji partija daro viską, kad iki Seimo rinkimų dešiniųjų valdomos savivaldybės tik ko nors gero nepadarytų, siekia jas sukompromituoti. Pasak jo, tai matyti iš to, kad Vyriausybė nori perimti žemės valdymą iš miestų savivaldybių. LDDP siūlymą perduoti žemę valdyti Vyriausybės atstovams apskrityse, jis pavadino viduramžiška: visą miesto žemę vienasmeniškai valdys monarcho vietininkas, o ne žmonių išrinkti atstovai.

Į kovą su savivaldybėmis įsijungė net pats Prezidentas. Jis piktinosi tuo, kad naujieji merai, kurie pagal įstatymus skiria seniūnus, masiškai atleidžia buvusius nomenklatūrinius viršaičius. Pasak jo, kategoriškai neleistina, kad darbuotojai būtų atleidžiami vien dėl to, kad priklauso vienai ar kitai partijai.

Taigi, kova dėl vienokio ar kitokio naujųjų savivaldybių įvaizdžio formavimo jau dabar vyksta visu pajėgumu, o rudenį į rinkiminę kampanijos vėžes pakryps visas šalies politinis gyvenimas. Matyt nebus apsieita be bandymų kurti naujas partijas, bei senųjų skaldymosi – juk ne taip paprasta sudaryti rinkiminę partijos sąrašą taip, kad liktų patenkinti visi norintys pabūvoti valdžios olimpe!

MARŠ, MARŠ, TRA, TA, TA!.. (Lietuvos vardas - skolos)

Pranas Sasnauskas

Nesibaimink, mielas skaitytoja, nesiruošiu propaguoti seno tokio pavadinimo filmo. Nieko panašaus! Noriu pakalbėti apie mūsų gyvenimo būdą, pilną entuziazmo, pasiryžimo veržtis pirmyn, lėkti kip akis išdegus, vienu žodžiu - marš, marš, tra, ta, ta...

Prisimenu laikus, kai senatvės ir negalios kamuojamas Leonidas Brežnevas kėlė ekonomiką arba Konstantinas Černenka šturmavo pedagogikos aukštumas. Kaip mes visi išsijuosę šlovinom jų siūlomas programas, kad parodytume savo pasiryžimą lėkti paskui garsiai bliunanti

vedlį. O jau apie Michailo Gorbačiovo "perversmus" net kalbėti nepatogu: kiek jis sukėlė triukšmo "blaivindamas" alkoholikus, versdamas aukštyn kojom žemės ūkio sistemą, įrodinėdamas, kad nuoma ir ranga - viso ūkininkavimo pagrindas ir t.t. ir t. t. Devynių jaučio odų neužtektų surašyti visų "pažangių" nurodymų, kokiais mus užversdavo tuometinė valdžia. Jie būdavo paremti mokslininkų argumentais, nuodugnais apskaičiavimais ir patriotiniais-partiniais riksmomis. Apie kokį nors kritišką požiūrį ar nepritariamą negalėjo bū-

ti nė kalbos, nes valdžia suformuodavo svarbiausią dalyką - VIEŠĄJĄ NUOMONĘ. O viešoji nuomonė, tai lyg srauni upė, į kurią pakliuvęs gali plaukti tik pasroviui, kur vanduo nuneš.

Ir taip per penkiasdešimt metų vis paknopstom į Rytus ir į Rytus, nes tik "rytų šalelėj saulelė tekėjo", o į Vakarų negalima net pasižiūrėti, nes ten kapitalistas su dideliu pilvu ir storu cigaru dantyse, skriaudžiantis darbo žmogų ir kariantis negrus. Kaip baisu! B-r-r!

Sako, kad žmogui, ilgai sėdėjusiam tamsoje patalpoje, išėjus į šviesą pradeda suktis galva ir turi praeiti nemaža laiko, kol jis pripranta prie naujų aplinkybių, ima (Nukelta į 10 psl.)

DOVANA ŠIAULIŲ MIESTUI

JAV Gamtosaugos (EPA) 5-sios srities žinyba iš Chicago pranešė, kad Illinois valstija padovanojo Šiaulių miestui Lietuvoje mokslinius įrengimus gamtosaugai ir sveikatos įstaigoms.

Įrengimai nėra nauji (10-20 metų senumo), tačiau gerame stovyje, o jų vertė yra \$346,000. Įrengimai išsiųsti į Lietuvą š.m. birželio 26 d. Tai padarė JAV Gamtosaugos įstaiga (EPA) kartu su Lithuanian Mercy Lift.

"Mes džiaugiamės galėdami padėti Illinois valstijai persiųsti šiuos įrengimus į Šiaulius," - pareiškė EPA 5-sios srities administratorius Valdas Adamkus. "Tas miestas ir jo gyventojai padarė gerą įspūdį EPA Illinois ži-

nybai savo kooperavimu bei nuoširdžiu troškimu nugalėti juos varginančias gamtosaugos problemas".

Ši pagalba ypač būdinga dar ir tuo, kad daug Illinois valstijos gyventojų yra kilę iš Lietuvos, pabrėžė Michael S. Schwartz, Illinois valstijos Centrinės tarnybos (CMS) direktorius. "Mus žavi Lietuvos ilgos ir dabar jau sėkmingos pastangos kovoje už demokratiją ir apsisprendimą".

EPA 5-oji sritis tęsia gamtosaugos techninės pagalbos programą Lietuvoje ir dvejuose kituose Baltijos kraštuose.

*Lietuviškai paruošė
Ger. J.*

JAV Gamtosaugos žinybos (EPA) nariai ir Lithuanian Mercy Lift atstovai, neseniai susitikę su Illinois gubernatoriumi Jim Edgar, priėmė gamtosaugos įrengimus persiuntimui į Lietuvą. Iš kairės: Jurgis Lendraitis, Lithuanian Mercy Lift; Valdas V. Adamkus, JAV Gamtosaugos 5-osios srities administratorius; gubernatorius Jim Edgar; Vaclovas Kleiza, Lietuvos generalinis konsulas; ir James Park, Illinois Gamtosaugos žinybos (IEPA) atstovas.

SAVIAPGAULĖ AR GERAI SUREŽISUOTAS SPEKTAKLIS?

(Atkelta iš 1 psl.)

3. KAS ATSAKYS UŽ TAUTOS GENOCIDĄ?

Lietuvoje tebelaidojami per penkiasdešimt metų nužudyti, bet nepalaidoti žmonės. Visa ši sveiku protu nesuvokiama veikla buvo labai slepiama: aukos užkastos tvartuose, žvyruobėse, sumestos į šulinius. Todėl neuostabu, kad visuomenė tik dabar sužino apie budelių žvėriškumą ir represijų masę. Iš tikrųjų, po kurio laiko galėjome turėti Lietuvą be lietuvių. Beveik nieko apie tai nežino didžiųjų pasaulio valstybių vyriausybės, tarptautinės organizacijos. Daugiau kaip prieš penkeris metus atkurta Nepriklausomybė, o kiek mažai teatgauta tiesos ir atsakomybės. 1940 - 1990 metais vykdytas lietuvių tautos genocidas neturi būti užmirštas.

Balandžio 27 d. trys Seimo frakcijos (Politinių kalinių ir tremtinių "Laisvės", Lietuvių tautininkų sąjungos ir Lietuvių demokratų partijos) įteikė paklausimą, prašydamos atsakyti, ar išaiškinti tautos genocidą vykde asmenys ir ar jie nubausti. Vyriausybės atsistatyme atsakyme nedaug informacijos ir dar mažiau vilties, kad genocido organizatoriai bei vykdytojai bus surasti ir patraukti atsakomybėn. Pažymėta, kad tautos genocido tyrimus atlieka Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras, Generalinė prokuratūra ir Valstybės saugumo departamentas, kad jau ištirtos KGB sprendimu sušaudytų 300 žmonių biografijos ir renkami duomenys apie tų žmogžudysčių vykdytojus. Tačiau tame pačiame rašte

vėl randame bendrojo pobūdžio teiginius apie tai, kad tokiems tyrimams atlikti reikia labai daug laiko, o jų rezultatai įstatymų nustatyta tvarka gali būti skelbiami tik užbaigus atskirų etapų analizę. Paminėta, kad tirama nusikalstama TSKP veikla. Štai ir viskas.

Laikas nenumaldomai bėga, o iki šiol neišaiškinti nei žudynių Medininkų pasienio poste organizatoriai, nei Bražuolės tilto sprogdintojai, jau nekalbant apie Ylakių, Raudondvario, Vilkijos ir šimtų kitų Lietuvos miestelių bei kaimų gyventojų žūties ir pomirtinio išniekinimo kaltininkus. Neužbaigta nė viena byla, nenubaustas nė vienas genocido vykdytojas. Argi Lietuvoje nebeliko nė vieno doro teisėjo arba prokuroro, kuriam rūpėtų teisingumo atstatymas ir tautos likimas? Argi viskas jau perkelta ir daroma tik už pinigų? Noriu paprašyti, kad atsilieptų bent vienas teisėjas ir pasakytų nors vieno iš tų 300 nužudytųjų artimiesiems: "Štai aš suradau tavo tėvo arba brolio žudiką, štai aš jį nuteisiau, o teisybė nugalėjo nors ir praėjo daug metų". Tik bijau, kad nė vieno neatiras!

Šiandien matome priešingus dalykus. Valdžios tyklėjimo, abejingumo arba nuolaidžiavimo padrasinti vis labiau kelia galvas buvę sribai ir NKVD "veteranai". Visuomenės informavimo priemonėse tarsi kokia egzotika pateikiami jų prisiminimai, su keista, švelniai tariant, užuojauta aprašomos jų biografijos, tarsi samoningai ruošiant visuomenę nusikaltėlių išteisinimui, lyginimui su jų aukomis arba net

iškėlimui virš jų. Jei kruvinos pračities garbintojų šliaužimas nebus sustabdytas šiandien, rytoj jau gali būti per vėlu!

Aš noriu paklausti, kodėl taip painiojamos sąvokos ir vertybės, kad retas jau ir besusigauja, kur tiesa, o kur melas? Nepriklausomybė, tarsi kokia nuvertinta prekė, tampoma po bulvarinės spaudos puslapius, purvinas turgavietes ir tarpvartės. Bando ma sunieinti ir pažeminti tautiškumo, tautinės savigarbos ir patriotizmo sąvokas, pateikti jas žmonėms kaip kažką ribotą, primitivų, nešiuolaikišką. Visais laikais atsiranda apsimetėlių ir politinių spekuliantų, kurie švenčiausius tautos išsaugojimo, valstybės atkūrimo ir tolesnio jos puoselėjimo siekius bando panaudoti karjeros ir paprasčiausio pasipelnijimo tikslais.

Pasižiūrėkite, kiek žalos ne tik ekonomine, bet ir dvasine prasme padarė nuo atvirųjų vagysčių mažai kuo tesiskiriantis Lietuvos turto privatizavimas, atsakingų pareigūnų ir kai kurių partinių "lyderių" rietenos, valdžios troškulys. Bet derėtų suvokti, kad natūralus tautinių vertybių poreikis išlieka, net smarkiai pasidavus kosmopolitizmo, pseudoliberalizmo ar vadinamojo internacionalizmo įtakai. Lietuvių tautininkų sąjungos, parėmusios tvirtą, nors ir daugelį metų svetimųjų koneveiktą ir niekintą istorinį palikimą bei tautiškumo puoselėtojų pareigas, laukia labai sunkus išbandymas. Reikia padėti žmonėms atskirti tikrąsias dvasines vertybes nuo primitiviųjų surogatų, ugdyti savyje natūralų tautinį išdidumą, surasti kelią, vedantį į tiesą, tautos ir kiekvieno piliečio gerovę. (TŽ)

MAŽOSIOS LIETUVOS FONDO Dr. Vydūno Premijos

MLF Premijos vertinimo komisijos pirmininkas Vilius Pėteraitis, gavęs visų komisijos narių – Jono Dainausko, Vytauto A. Jonyno, dr. Birutės Baltrušaitytės – Masionienės ir dr. Audronės Kaukienės – sprendimus, praneša, kad komisija beveik vienbalsiai nutarė paskelbti MLF Dr. Vydūno Premijos laureatu Vilniaus Universiteto prof. dr. Domą Kauną, laimėjusį \$ 5000 premiją už rankraštį "Mažosios Lietuvos knyga – lietuviškos knygos raida 1547- 1940 m."

Antroji premija, MLF valdybos pritarimu, skiriama dviem autoriams po \$ 1500:

muzikologei Danutei Petrauskaitėi už rankraštį "Klaipėdos Muzikos mokykla 1923 – 1939 m." ir Klaipėdos universiteto docentui Albertui Juškai už rankraštį "Mažosios Lietuvos bažnyčia".

Visi premijuoti rankraščiai atitinka MLF Dr. Vydūno premijos taisykles ir vertinimo komisija rekomenduoja juos rengti ir leisti MLF leidinių serijoje.

Premijos bus įteiktos per MLF Visuotinį susirinkimą š.m. rugsėjo mėn. 3 d. Chicagoje (JAV).

V. Pėteraitis
MLF Valdybos ir Vertinimo
Komisijos Pirmininkas
1995.VI.25

REZOLIUCIJA KARALIAUČIAUS KLAUSIMU SUSILAUKIA RĖMĖJŲ

Kongresmano Christopher Cox (R-CA) Karaliaučiaus srities demilitarizavimo klausimu Atstovų rūmams pateiktoji rezoliucija, H. Con. Res. 51, susilaukia rėmėjų. Jau penki kongresmanai tapo oficialiais ko-sponsorais: keturi respublikonai – David Funderburk (NC), John L. Mica (FL), Ron Packard (CA), Michael P. Forbes (NY) ir vienas demokratas Martin Frost (TX).

Šiomis dienomis kongresmanas Cox visiems kitiems 435 kolegoms išsiuntinėjo "Dear Colleague" laišką, kviesdamas šią rezoliuciją paremti. Labai įdomu, kad šiame laiške jis cituoja faktiškai pirmojo išsivadavusios Lietuvos vadovo Vytauto Landsbergio pareiškimo ištrauką: "Nerealu galvoti

apie Europos stabilumą ir saugumą, kol rusai Europos centre laiko ofenzyviniams ir imperialistiniams tikslams karines jėgas".

Amerikos Baltų Laisvės lyga prašo visus Amerikos baltus ir kitus amerikiečius kongresmano Cox iniciatyvą paremti. Skambinkime, rašykime laiškus ir siųskime telegramas savo distriktų kongresmanams ir raginkime juos tapti House Concurrent Resolution 51 ko-sponsorais. Galima pasinaudoti ir Hotline for Baltic American Freedom League 1-800-651-1572 numeriu. Užtenka tuo numeriu paskambinti, pasakyti vardą, pavardę, adresą (būtinai ZIP Code), ir telegrama skambintojo kongresmanui bus pasiųsta.

Juozas Kojelis

Epilogas

STASYS LOZORAITIS, 1924-1994

Antanas Dundzila

(Tęsinys iš praėjusio numerio)

Dar Vyt. Landsbergio laikais St. Lozoraitis buvo pradėjęs galvoti apie grįžimą į Italiją, o po to – į Lietuvą. Vyt. Landsbergio valdžia St. Lozoraičio skyrimą ambasadorium į Romą jau buvo pradėjusi tvarkyti: jo kandidatūrą buvo pristatyta Italijos valdžiai ir gautas jos pritimas. Kai LDDP valdžia St. Lozoraitį iš Washingtono stūmė lauk, ji stūmė netiesioginiai, bet per irgi savo pačių iš naujo siūlomas ambasadoriaus pareigas Romoje.

Šį bei kitus jo planus nutraukė liga ir mirtis. Jis su Ponia 1994 gegužės pabaigoje išsirengė į Washingtoną, tikėdamas dalyvauti ambasadoriaus A. Simučio pagerbime New Yorke, kur St. Lozoraitis turėjo pasakyti pagrindinę kalbą. Atskridus, jis tuoj buvo paguldytas ligoninėn.

Abu, ponas ir ponia Lozoraičiai, privčiai buvo malonūs, šilti, viskuo besidomintys žmonės – ar tai kur

Ponia Daniela Lozoraitienė
Washingtono, vyresnių skaučių sueigoje.

A.Pakštienės nuotr.

davome apie kokią nors išvyką už miesto, apie atsikvėpimą gamtoje. (St. Lozoraičio laikais ambasada automobilio neturėjo, buvo taupomos lėšos.) Tačiau tokio projekto vykdymui vis nebūdavo laiko ar tinkamos progos. Pagaliau vieną sekmadienį, 1993 rugsėjo 5, tokia diena išaušo. Ponia Lozoraitienė buvo išvykusi į Romą, tai išvažiavome dviese. Apsukome kelias istorines vietas, turėjome progos plačiau pasikalbėti.

Ambasadorius Stasys Lozoraitis priėmęs Vytauto Didžiojo universiteto garbės daktaro regalias 1992 vasario 9.

A.Kairio nuotr.

Slegianti nuotaika 1993.5.29 Dulles aerouoste, išlydint V.Landsbergį į Lietuvą: Ambasadorius St. Lozoraitis, Seimo narys V.Landsbergis ir A.Dundzila. Dieną prieš tai galutinai patvirtinta žinia, kad Ambasadorius Lozoraitis atšaukiamas iš pareigų Washingtono.

Tokiose aplinkybėse St. Lozoraitis laikėsi trijų dėsnių. Pirmas, jis nenorėjo "imti" ambasadorystės iš A. Brazausko rankų, nes postui Romoje jis jau buvo anksčiau pristatytas ir sutartas. Antra, jis norėjo vykti į Romą ir ten diplomatinėje istorijoje atitaisyti 1940 m. Lietuvai ir jo tėvui padarytą skriaudą: kas iš tėvo Lozoraičio tarptautinės agresijos nagais buvo atimta, tas per sūnų Lozoraitį dabar sugrąžinama. Trečia, jis paprasčiausiai nenorėjo būti iš einamųjų pareigų atleistas, išmestas. Jis planavo Romoje dar kurį laiką pasidaryti, tada savo iniciatyva iš pareigų atsistatydinti ir vykti į Lietuvą.

nors sukviestų svečių būrelyje, ar pasikvietę kelis svečius vakarui pas save.

Ponas Lozoraitis kreipė dėmesį ne tik į žmones, bet ir į gamtą. Prie ambasados užtikęs sužeistą sparnu balandį, jis jį slaugė, lesino ir išgydė. 1993 rudenį šiek tiek nustebo, nes rūmuose atsirado gražus, labai draugiškas, rudas šuo. Pasirodo, tai buvo paklydėlis ar pamestinukas, kuris poną Lozoraitį atsekė į rūmus. Tą sūnų ponai Lozoraičiai pavadino Rūta. Ponas Lozoraitis juokėsi, kad, kai veterinoriui pasakė šuns vardą, veterinorius į kartoteką užrašė: "Rūta Lozoraitis"...

Paskutiniaisiais metais, pokalbiuose dažnai užsimin-

Iki galutinio ponų Lozoraičių išsikėlimo į Romą jau buvo likęs tik mėnuo ar du. Ponui Lozoraičiui rūpėjo rašyti Lietuvos diplomatijos istoriją, rūpėjo perkelti savo tėvų palaikus iš Romos į Lietuvą. Romoje jis rūpėsi atgauti Lietuvos pasiuntinybės rūmus, kuriuos dabar valdė Ukraina; jis galvojo čia veikti per pažįstamą ukrainiečių vyskupą ar kardinolą. Kalbėjome apie kultūrinius bei visuomeninius reiškinius, apie 1941 m. sukilimą, pokario rezistenciją Lietuvoje, apie sovietų diplomatų užkulisines pareigas bei Lietuvos valdžioje esančių pareigūnų profilius bei veiklą. Pasirodo, ponas Lozoraitis tarnybi-

nus ryšius daugiausiai palaikė per prezidento Brazausko patarėją J. Paleckį, mūsų istorijon įėjusio Paleckio sūnų. Washingtono policijos šuns St. Lozoraičiui sukandžiota koja jau buvo sugijusi; už gydymą jis pats susimokėjo, nors vėliau JAV Valstybės departamentas jam iš tolo užsiminė apie gydymo išlaidas.

Tos kelionės metu visiškai neatklydo mintis, kad tai

tojams sakau: St. Lozoraitis buvo didi asmenybė, gyvenusi ir dirbusi Lietuvai labai dramatiškose aplinkybėse, tragikos ir džiaugsmo persunktuose dešimtmečiuose. Dar daugiau: trys Lozoraičių kartos, pradedant ambasadoriaus seneliu Motiejum Lozoraičiu (g. 1866) gyveno ir Lietuvai neeilinėse pareigose darbavosi. Tos giminės pėdsakuose tebesidarbuoja Sta-

a.a. Ambasadoriaus Stasio Lozoraičio paminklas pašventintas mirties metinių proga, Dangaus vartų kapinėse, Putname, CT, 1995.6.13.

T.Landsbergienės nuotr.

vienas iš paskutinių mūsų susitikimų.

Daug kas vistiek nesutyls šiuose laikraščio puslapiuose. Tad visiems skaity-

sio Lozoraičio brolis ambasadorius Kazys Lozoraitis, o Romoje gyvena Stasį Lozoraitį ir Lietuvą pamilusi jo našlė.

(1995-VI-10)

(Pabaiga)

Minint du kunigus - a.a. STASĮ YLĄ ir a.a. ALFONSA LIPNIŪNĄ

Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės kovoje Stuthofo koncentracijos stovykla mūsų istorijoje įsirašė dideliu juodu lapu.

Keturiasdešimt šešių įvairaus amžiaus ir įvairių profesijų asmenų staigus ir netikėtas suėmimas be jokio apkaltinimo Vilniuje, juos pavadinus įkaitais, reiškė ne ką kitą, kaip kerštą už visas Gestapo ir vokiečių civilinės valdžios nesėkmes. Tai Alfredo Rosenbergo, kilusio iš Estijos, žiaurus planas, kad ir labai pavėluotai įvykdyti "Drang nach Osten" politiką. Už jos žiaurumą pats Rosenbergas buvo teisiamas Nuernbergo teisme ir gyvenimą baigė kartuvėse.

Į minimų įkaitų būrį buvo įtraukti ir du jauni, drąsūs, gerai pasiruošę tarnauti tėvynei kunigai. Tai 1905 metais gimęs Alfonsas Lipniūnas ir 1908 metais gimęs Stasys Yla. Pirmas jau pagarsėjęs pamokslininkas ir ką pamoksluose sakęs, tą gyvenime pilnai pats vykdęs. O antrasis - judrus visuomenininkas ir įžvalgus rašytojas. Abu aukštaičiai. Pirmas išgyveno tik 40 metų. Apsirgęs dėmėtąja šiltine ir miręs pakeliui iš Stuthofo Pucko ligoninėje. Antrasis, per Lenkiją pasiekęs Vokietiją, buvo pašauktas dirbti Popiežiaus įsteigtoje Lietu-

vių Tautinėje Delegatūroje. O 1950 metais Ylą matome įsikūriant Putname lietuvių vienuolyne kapelionu. Čia jis darbuojasi iki 1983 metų ir staiga, būdamas taip pat kecionėje, miršta sulaukęs 75 metų. Miršta persidirbęs, niekad poilsio neturėjęs, skubiais darbais persikroves.

Kunigas Lipniūnas, po perlaidojimo iš Lenkijos, dabar ilsisi Panevėžio katedros šventoriuje, o kunigas Yla Putnamo vienuolyno kapinėse.

Kunigas Stasys Yla labai vertino kunigą Alfonsą Lipniūną. Jis nuolat prisimindavo jo gabumus, ištvermę, pasiaukojimą kitiems ir sakydavo, kad Dievui padedant, gali aukštai iškilti ir daug gero Lietuvos žmonėms nuveikti.

Minėdami šviesią kun. A.Lipniūno atmintį, minime ir visus kitus ten kentėjusius ir žuvusius įkaitus. Jų garbei esu parašęs du eilėraščius, kurie atspausdinti knygoje "Lietuvos madonų šventovė". Toji madonų šventovė yra sukurta anapus Atlanto, Didžiųjų ežerų pakrantėje, Clevelande. Tai graži, judri ir gyva lietuvių tautinė parapija, vadovaujama jėzuito kunigo Gedimino Kijausko. Jei būsite kada nors ten, aplankykite. Būsite svetingai priimti.

Balys Gaidžiūnas

LIETUVIŲ FONDO SPAUDOS KONFERENCIJOJE

Birželio 13 d. "Seklyčios" patalpose Chicagos Marquette Parke Lietuvių Fondo vadovybė buvo sukvieta spaudos konferencijai, kurioje buvo pranešta apie LF pelno paskirstymą. Čia tuo reikalu išsamesnį pranešimą padarė 1995 m. LF Pelną skirstymo komisijos pirmininkė Daina Kojelytė, pažymėdama, kad šiemet buvo išdalinta 265 tūkst. dolerių. Taip pat čia buvo išgirsta įvairių sveikinimų, klausimų, sumanymų, na ir pasveikinti du LF veikėjai Antanai – Dr. Razma ir Juodvalkis. Žinoma, buvo neužmiršta ir pasivaikinti.

Šią spaudos konferenciją atidarė LF valdybos vicepirm. spaudai Juozas Končius, kuris perskaitė į Lietuvą išvykusios LF Tarybos pirm. Marijos Remienės laišką. Toliau vyko sveikinimai – padėkos ir čia pasireiškė Bronius Juodelis (Kalbėjo "Draugo" fondo ir vyr. redaktorės Danutės Bindokienės vardu). Birutė Jasaitienė sveikino JAV LB Krašto valdybos ir savo vardu. Kalbėjo ir JAV LB Švietimo tarybos pirm. Regina Kučienė bei LB Kultūros tarybos pirm. Alė Kėžėlienė. "Laisvosios Lietuvos" laikraščio vardu žodį tarė redaktorius Juozas Žemai-

sektoriumi – Juozas Baužys. Taip pat dar veikė ir stipendijų studentams pakomisija (ją sudarė Vytenis Kirvelaitis, Jolita Narutienė, Ramunė Kubiliūtė), kuri patikrino prašymus padarė rekomendacijas Pelną skirstymo komisijai. Buvo posėdžiauta du kartus ir posėdžiuose be aukščiau minėtųjų dar dalyvavo M. Remienė, St. Baras, LF Garbės komisijos pirm. dr. Razma, LF Valdybos atstovas Algirdas Ostis, JAV LB Krašto valdybos pirm. Regina Narušienė ir LB Krašto Tarybos pirmininkas Zigmas Brinkis.

Pranešėja paminėjo, kad šiemet prašymų gauta labai daug – net 141 bendriesiems reikalams ir 143 stipendijoms. Visi prašantieji norėjo gauti daugiau negu pusantro milijono dolerių. Tačiau buvo įmanoma patenkinti tik 81 bendrą prašymą ir 95 stipendijų prašymus. Viso išdalinta 265 tūkst. dolerių iš kurių 2 tūkstančiai yra likutis iš anksčiau.

Pelną skirstymo komisijos pirm. D. Kojelytė spaudos atstovams padalino pilną paskirstymo planą, kurį sudaro 4 puslapiai. Iš jo matyti, kad daugiausia (127, 214 dol.) atiteko švietimui. Vi-

Spaudos konferencijos dalyviai. Viduryje sėdi Pelną skirstymo komisijos pirmininkė Daina Kojelytė. Antra iš kairės sėdi LF reikalų vedėja Alė Steponavičienė.

V.Jasinevičiaus nuotr.

risi dar pažymėti, kad studentų iš Lietuvos stipendijoms paskirta 60,745 dol., tuo tarpu užsienyje gyvenantiems studentams – nepilnas dešimt tūkstančių.

Šie paskyrimai sukėlė nemažą klausimų į kuriuos stengėsi D. Kojelytė atsakyti. Br. Juodelis ir A. Juodvalkis abejojo dėl paramos Lietuvos spaudai reikalingumo. Dar kalbėjo dr. F. Kaunas, A. Šmulskienė ir kt.

Paskutinis žodis priklausė LF Valdybos pirm. St. Barui, kuris padėkojo Pelną skirstymo komisijai, jos pir-

SĖKMINGAS CHORO "VYTIS" PASIRODYMAS AMERIKOJE

Iš JAV grįžo Vilniaus m. vyrų choras "Vytis", kuris buvo pakviestas dalyvauti Dekalbo pasaulio chorų festivalyje Atlantoje. "Vyčio" choras yra 1994 m. Pasaulio lietuvių dainų šventės laureatas, koncertavęs Ispanijoje, Korėjoje, Šveicarijoje, kitose šalyse, aktyviai talkinantis lietuvių tautininkų sąjungai savo patriotinėmis dainomis svarbiausiose jos renginiuose.

Choro vadovas, Muzikos akademijos prof. Tadas Šumskas festivalio renginiuose pateikė plačią ir įvairiapusę lietuvių dainų ir klasikos kūrinių programą, kuri vietinių klausytojų ir atvykusių iš Pietų ir Šiaurės Amerikos, Europos ir Azijos valstybių choristų buvo šiltai priimta ir įvertinta.

Festivalyje chorų konkursai nebuvo numatyti, todėl vyravo nesuvaržyta ir atvira širdė renginio dvasia. Dauguma "Vyčio" dalyvių gyveno pas Atlantos priemiesčiuose jaukiai įsikūrusius amerikiečius, kurie labai domėjosi Lietuvos reikalais ir linkėjo jai pačios palankiausios ateities.

Atlantoje ir jos apylinkėse gyvena apie šimtas lietuvių šeimų, tačiau koncertuose apsilankė (ir padėjo) tikrai nepailstantis verslininkas Stasys Kligys, advokatas Ričardas Badauskas su žmona Ramūne, gimusi JAV lietuvių Grace Fleming ir dar vienas kitas. Matyt, lietuvių veiklos ir bendravimo reikalai Georgija valstijoje leidžia tikėtis geresnių laikų.

Grįžtant iš Atlantos, New Yorko lietuvių kultūros namuose "Židinys" įvyko nuosirdus ir jaudinantis vietinių lietuvių ir "Vyčio" vyrų susitikimas. Jame dalyvavo daugiau kaip 200 lietuvių iš New Yorko ir tolimesnių vietovių, gražus būrys visuomenės ir politinių sluoksnių

žinomų atstovų – Petras Anušis, Anicetas Simutis, Aleksandras Vakselis, Algimantas Sperauskas, Lietuvių bendruomenės "Versmė" vicepirmininkė Albina Banienė New Yorko radijo "Laisvės žiburys" direktorius Romas Kezys, Lietuvos choro "Ažuoliukas" įkūrėjas Hermanas Perelšteinas, New Yorko choro "Perkūnas" buvęs vadovai Vytautas Strolia ir Vytautas Daugirdas, taip pat Donatas Ūzas, Marytė Antanaitytė Šarinskienė ir daugelis, daugelis kitų. Gaila, kad džiugų bendravimą temdė mintis apie "Židinio" pergyvenamas sunkias gyvavimo sodyboje dienas. Jo užgesimas taptų sunkia netektimi lietuvių išeivijai Amerikoje.

"Vyčio" choras Jungtinėse Valstijose per aštuonias dienas surengė arba dalyvavo jungtiniuose vienuolikoje koncertų. Jie vyko festivalio arenose, įvairių tikėjimų bažnyčiose ir koncertų salėse Atlantoje ir New Yorke. Margame tautinių drabužių ir veidų babilone, choras iš Lietuvos paliko ryškų pėdsaką ir garbingai atstovavo mūsų Valstybės meną ir kultūrą.

Nuosirdžiausiai dėkojame "Dirvai" už birželio 8 d. straipsnį savitraštyje apie choro atvykimą. Tai, be abejonės, padėjo mums visiems.

Rimantas Giliauskas

KLAIDOS ATITAIŠYMAS

Liepos 13 d. Dirvoje Nr. 25, trečiajame puslapyje patalpintame Juozo Žygo straipsnyje "Liepos 6-oji Valstybės diena" neatspausdinta paskutinioji eilutė su žodžiu "vengti". Paskutinis šio straipsnio sakinytis turi būti: Istorijos pamoka gal būtų, kad pirmoje vietoje reikia vidinio susikaldymo vengti!

Atsiprašome autorių ir skaitytojų.

Lietuvių Fondo surengtoje konferencijoje, birželio 13 d. pagerbiant Antanų. Sėdi LF veikėjas, ilgametis "Dirvos" bendradarbis Antanas Juodvalkis; dešinėje jo dukra Eglė Juodvalkė, o kairėje – žurnalistas Edvardas Šulaitis.

tis, o igaliotinio Jurgio Janušaičio Floridoje sveikinimą perdavė A. Juodvalkis.

Tada buvo prieita prie pagrindinio punkto – D. Kojelytės pranešimo. Ji pažymėjo, kad Pelną skirstymo komisiją sudarė Lietuvių Fondo Tarybos nariai: Dr. Gediminas Balukas, Daina Kojelytė ir Vytautas Narutis (antrininkas – Vlado Momkus) ir JAV Krašto valdybos paskirti atstovai – Juozas Baužys, Petras Kaufmanas ir Vilija Sužiedelienė (antrininkas Gintaras Čepas). Pirmame posėdyje pirmininke buvo išrinkta D. Kojelytė, o

suomeniniams reikalams skirta – 105,500 dol., o kultūriniais nubiui tik 32,300 dol. (menams – 16,800 dol. ir mokslui – 15,500 dol.).

Iš institucijų daugiausiai paskirta JAV Lietuvių Bendruomenėi. Pasaulio LB valdyba šį sykį gavo tik du tūkstančius, o PLB švietimo komisija – 5 tūkstančius. Išeivijos spaudai atiteko 26,000 dol., lietuvių radijo laidoms – 8,000 dol. Šį kartą buvo paskirta ir Lietuvoje leidžiamai spaudai (9,750 dol.).

Sunku čia išvardinti visus paskyrimus ir pagaliau gal tai nėra būtina. Tik no-

mininkei, reikalų vedėjai Alėi Steponavičienėi ir kitiems. Jis pabrėžė, kad dabar LF yra 6,797 nariai, kurie sudėjo 7,777,000 dol. Jis pasidžiaugė, kad per 32 metus jau yra išdalinta daugiau negu 5 mil. dolerių pelno. Baigdamas labai akcentavo vienybės idėją ir prašė nekelti tarpusavyje nesusipratimų.

Kaip jau minėta, du salėje buvę Antanai (dr. Razma ir Juodvalkis) šventė savo vardines, tad jiems buvo įteikta po gėlę, sugiedota "Ilgiausių metų", o pabaigai ir šampano taurės iškeltos.

GRAŽIAI PAMINĖTOS RAŠYTOJO JULIAUS KAUPO 75-SIOS GIMIMO METINĖS

Šių metų birželio 5 d. Kauno Maironio literatūros muziejuje buvo gražiai ir prasmingai paminėtos mūsų ir išeivijos rašytojo, publicisto, eseisto, gydytojo Juliaus Kaupo 75-sios gimimo metinės.

Reikia pasakyti, kad tokius ir panašius renginius muziejuje teigiamai įvertina Kauno visuomenė. Tą rodo ir tas faktas, kad šiame minėjime salė buvo pilnut pilnutėlė šio savito talento rašytojo gerbėjų, kurių tarpe matėsi ir buvę bendraklasiai iš gimnazijos laikų, kai visi drauge mokėmės toje pačioje Jėzuitų gimnazijoje, toje pačioje klasėje. Malonu buvo matyti ir buvusį bendraklasį K. Čerkeliūną, atvykusį iš New Yorko atstovavusį mūsų klasės likučius Užatlantėje.

Pagrindinius pranešimus padarė docentai R. Karmalavičius ir J. Jasaitis bei muziejaus darbuotoja G. Širvytė išsamiai nušvietė šio mūsų tautiečio nueitą gyvenimo kelią, kūrybos pobūdį, visuomeninę veiklą. Ištraukas iš "Dr. Kripštuko" nuotaikingai perskaitė aktoriai: Zorūbaitė ir S. Bagaliūnas, o pastarajam smuiku pritarė Ch. Šusteris.

Po oficialių pasisakymų sekė prisiminimų vakaras. D. Kaupienė-Augūnienė perskaitė jautriai parašytus Juliaus brolio Algio, gyvenančio Kalifornijoje, prisiminimus. Kalbėjo ir Juliaus bendramoksliai draugai V. Gulmanas ir L. Narbutas. V. Gulmanas akcentavo, kad, kuriant tautinę mokyklą, naujas programas, požiūrį į literatūrą, J. Kaupas paliktas

kaip tai nuosalyje. Tiesa, jis grožinės literatūros sukūrė netiek daug, bet jis rašė ir eilėraščius, buvo žinomas kaip neeilinis publicistas, kritikas, esejistas. Pasisakantieji iškėlė mintį, kad reikėtų surinkti visą išsibarsčiusią kūrybą

poetas A. Jakštas-Dambrauskas teisingai yra pasakęs:

"Kai du stos,
Visados daugiau padarys.
Viens pradės,
Kits padės,
Draug toliau varys".

Taip pat nereikėtų pamiršti ir memorialinės lentos pritvirtinimo prie namo, kur Julius gyveno iki 1944 metų vidurio ir kur gimė jo pirmieji literatūriniai kūriniai.

Julius Kaupas su šeima.

Vikt.Gulmano reprodukcija.

žurnaluose, laikraščiuose ir sudaryti gerą jo raštų dvitomį. Žinoma, tokio veikalo paruošimas ir išleidimas Lietuvoje yra labai sunkus dalykas. Čia galėtų patalkininkauti ir mūsų išeivijos literatai, literatūrologai, asmenys gerai pažinoję šį šviesų, demokratinių pažiūrų žmogų. Bendrom jėgom galima kalnus nuversti. Juk ir mūsų

L. Narbutas, pritardamas iškeltoms mintims, dar perskaitė pluoštą Juliaus Kaupo laiškų ir eilėraščių.

Visas minėjimas baigėsi gražia vakarone muziejaus rūsyje, kur taip pat netruko prisiminimų apie mūsų suaktuvininką, taip nelaiku iškeliavusį į Anapilį ir nesulaukusį Lietuvos atgimimo.

G. Alminas

NELĖS ZIRNITĖS REZISTENCINĖ GRAFIKA

Liepos 1 d. Clique galerijoje, 200 W. 5 th, Royal Oak, Michigan, atidaryta Nelės Žukauskaitės-Zirnitės, gyvenančios Rygoje, grafikos paroda, kuri tęsis iki rugpjūčio 15 d. Lietuvių kilmės Eve ir Elaine Redmond yra šios galerijos savininkės.

Nelė Zirnitė gimė 1959 metais, studijavo meną Vilniaus ir Rygos meno institute, ištekojo už latvio dailininko. Rengia parodas Europoje ir Amerikoje.

Iki sugriūnant Sovietų Sąjungai, įvairūs draudimai padarė neįmanomu dailininkams išstatyti ką nors tokio, kas netiko oficialiai formulei. Beje, dailininkai ruošdavo parodas savo butuose ir bandydavo pasprukti į Vakarų. Prasiskverbę į Vakarus Vitalis Komar ir Aleksandras Melamid parodė socialistinio realizmo naują versiją - Stalinas, apsirengęs balta kariška uniforma, sutinka pusnuogės mūzas. Pozos ir figūros grynai renesansiškos. Ši parodija tapo tų dailininkų stiprybe ir taip pat jų siauru įreminimu meno pasaulyje.

Nelė Zirnitė turi puikią techniką. Ji yra tiesiog iš renesansinių laikų. Retai sutiksi tokį meistriškumą oforto technikoje ir puikų atspausdinimą. Jos tema - prispausto žmogaus pasaulis. Tai tikrai rezistencinė grafika. Dažniausia jos įvaizdžiai praranda politinį patosą ir tampa itin asmeniškai vizija. Vienas iš pačių puikiausių yra sujungta namų virtinė, kuri nutolsta tolumon sudarydama traukinio išpūdį. Danguje lyg tai traukino dūmai. Žmonių nėra, namai nelyg vagonai, keliauja Sibiran. Tai čia ne

Vermeero Hagos panorama, kuri taip gerai nuteikė impresionistus. Tai Nelės Zirnitės tikrovė, stipriai ir aiškiai išreikšta menine forma. Yra du paveikslai apie pelkes. Viena žmogus su gelbėjimosi valtele. Kitame jau jo nėra. Kuris iš jų yra teisingas? Man ypač patiko žmogaus portretas, sudarytas iš gyvių realistinių formų ir vietoj galvos medžio šakos, nelyg kraujo indų mezginy. Šis ofortas galėtų kabėti kiekvieno gamtos mylėtojo namuose.

Yra vaizdų, kuriuose lyg tai persipina rezistencija ir propaganda. Tai žmogaus lipančio iš molekulių narvo modelio įvaizdis. Molekulių narvas yra uždėtas ant renesanso drabužiais aprengto stuomens. O tai juk Eduardo Miezėlaičio propagandinė socializmo figūra. Ar tai tos figūros parodija ar apoteozė? Tai yra panaši duobė, kur kartais atsiduria buvę maskviečiai Komar ir Melamid.

Paveikslų kainos labai kuklios - nuo 150 iki 850 dolerių. Būtinai verta aplankyti galeriją. Šiandien, kai išeivija bėgant laikui nustoja savo vaizdinių menininkų (pavyzdžiui, Who's Who in American Art 1995-96 teturi tik kelis lietuvius), profesionalių dailininkų iš Lietuvos parodos Amerikoje yra svarbus reiškinys. Jie yra verti ne tik apžiūrėjimo, bet ir paramos.

P.S. Recenzuodamas Dainavos ansamblio koncertą, neparašiau rengėjų vardo. Be jų nebūtų ir koncerto. Juos viešai atsiprašau ir jų vardas yra Lietuvos Dukterų Draugija.

Saulius Šimoliūnas

KREIPIMASIS Į LIETUVIŲ ŽURNALISTŲ SAJUNGOS NARIUS MALONŲS KOLEGOS IR KOLEGĖS!

1995 m. birželio 12 dieną, Los Angelėse įvykusiame Lietuvių Žurnalistų Sąjungos centro valdybos posėdyje, Rūta Kleva Vidžiūnienė pareiškė, kad, dėl asmeninių priežasčių, atsistatydina iš LZS pirmininkės pareigų. Ji savo pareiškimą patvirtino parašu.

R. K. Vidžiūnienei reiškiamame nuoširdžią padėką už jos daugiametę veiklą ir pasiaukojimą Sąjungos labui, ir linkime geros kloties tolimesniame gyvenime.

Iki šios centro valdybos kadencijos galo, pirmininko pareigas eina vicepirmininkas Karolis Milkovaitis. Pasitarimuose su tėvu J. Vaišniu, SJ, ir J. Janušaičiu (abu buvę pirmininkai), ir su keliais kitais kolegomis, buvome padėję ir ryžtamės darbą ryžtingai tęsti toliau.

Be kitų ateities darbų norime atkurti "Lietuvių Žurnalistą" ir žurnalistikos premiją.

Centro valdyba dabar yra šios sudėties: Karolis Milkovaitis, e. pirmininko pareigas; Ignas Medziukas, vicepirmininkas; Vytautas Šeštorkas, vicepirmininkas visuomeniniams reikalams ir sekretorius; Rūta Sakienė, izdininkė.

Bet centro valdyba, be Sąjungos narių talkos ir rūpestingo savo išipareigojimų atlikimo, yra bejėgė, todėl prašome mums padėti. Kadangi ižde šiuo metu yra tik 42 doleriai ir 69 centai, tai prašome:

a) užsimokėti nario mokesčių už praeitą nemokėtą laiką. Nario mokeskis yra 2 doleriai metams;
b) užsimokėti bent už pasku-

tinį "Lietuvių Žurnalistą", kurio kaina yra 3 doleriai už atskirą numerį, arba vertesnę auką. Visais piniginiiais reikalais kreiptis į izdininkę:

Rūtą Sakienę
22 Maygreen Ct.,
Glendale, CA 91206, USA
Tel.: 1-818-242-9250

Visais bendro susirašinėjimo reikalais kreiptis į pirmininką: Karolis Milkovaitis
18421 Lemon Dr., Apt. 415
Yorba Linda, CA 92686, USA
Tel.: 1-714-777-1617.

c) Rašinius bei nuotraukas būsimam "Lietuvio Žurnalistui" numeriui prašome siųsti centro valdybos pirmininkui.

d) Tie nariai, kurie paskutinių kelių metų laikotarpyje pakeitė gyvenvietę ir to nepranešė, prašomi pranešti savo dabartinį adresą.

Su kolegiškais linkėjimais!

Centro valdybos vardu

Karolis Milkovaitis

NAUJAS DONIAUS REMIO POEZIJOS RINKINYS

Chicagą pasiekė ketvirtasis Doniaus Remio poezijos rinkinys. Jau keturi metai iš eilės šis, Clarendon Hills prie Chicagos gyvenantis poezijos mėgėjas, Lietuvoje išleidžia po vieną poezijos knygutę. Šiometinis rinkinys (kaip ir ankstesnieji turi 64 puslapius) vadinasi "Svajonių gėlės". Pradedant 1992 metais išleisti: "Išsipildymo sala", "Auksinė vasara" ir "Išlikęs džiaugsmas".

[Idomu, kad D. Remys, kuris šiemet atšventė savo 70-ji gimtadienį, dabar apie pusmetį praleidžia Lietuvoje, nes Palangoje yra įsigijęs butą. Ten ir gimsta jo didžioji dalis kūrybos. Šiemet į savo tėvynę jis išsileido anksčiau negu kitais metais, nes norėjo savo poezijos leidinį išleis-

ti prieš vasaros pradžią. Ir tas jam pasisekė.

Reikia pažymėti, kad D. Remio poezija yra nuoširdi ir nesudėtinga. Jis eiluoja ramiai, kalba visiems suprantama kalba. Pažymėtina, jog jis poeziją susidėmėjo dar vaikystėje Mažeikiuose. O taip pat atvykęs Amerikon neužmiršo šio pomėgio. Gerokai anksčiau jo eilėraščių yra tilpę ir Draugo kultūriname priede.

Jo naujausias poezijos rinkinys, pavadintas "Svajonių gėlės" turi du skyrius: "Gyvenimo vingiuose" ir "Žvaigždžių takais". Knygėlės dailininkė J. Daukantaitė pagirtina už jos gražų apipavidalinimą. Išleista 1995 m. Vilniuje, leidykla "Vinika". Tiražas 700 egz. E.Š.

DVIRAČIU I LIETUVĄ

Edmundas Čapas

(Tęsinys. Pradžia Nr.21)

Ten, kur susitiko du imperatoriai...

Napoleono asmenybe ir viekla domiuosi nuo pat vaikystės. Kiekvienos kelionės į Europą ir Viduriniuosius Rytus metu (o jų buvo šešios) aš stengiuosi aplankyti vietas, susijusias su Napoleono laikais. Pastaraisiais metais aš daugiau sužinojau apie Napoleono įtaką Lietuvai ir sąsają su ja. Pirmą kartą jis išvydo Lietuvą ties Tilže, nuo Nemuno, kur ant plausto susitiko su Rusijos imperatoriumi Aleksandru. Tai gerai žinomas istorinis įvykis ir man norėjosi pamatyti, kaip dabar atrodo Nemunas prie Tilžės, rusų naujai pavadintos Sovietsk.

Išvykti iš Jurbarko nesukabėjau. Viešbučio kambaryje klausiausi per vienintelę radijo stotį rokenrolo, estradinės muzikos ir komentarus apie politiką. Reklaminių skelbimų beveik nebuvo. Paskambinau į Šiaulius pusėserei Živilei ir pasakiau, kad būsiu už poros dienų. (Labai lengva iš viešbučio paskambinti į bet kurį Lietuvos miestą). Abu nutarėme, kad į Baltijos pajūrį nuvažiuosime jos automobiliu. Išėjęs pasi-

Tik išvažiavus iš Jurbarko, prasidėjo tankūs miškai, kurie tęsėsi apie 45 kilometrų. Ties Smalininkais, tik už poros kilometrų į pietus nuo kelio, buvo jau Kaliningrado rajonas (jaučiausi saugiau žinodamas, kad tarp manęs ir šio rajono teka Nemunas).

Smalininkai – mažas miestelis, truputį į pietų pusę nuo pagrindinio kelio ir visai ant Nemuno kranto. Buvo labai tylu; girdėjosi tik varnų garsus kranksėjimas aukštai tarp medžių. Retkarčiais pravažiuodavo traktorius arba dviratis, automobilių buvo labai nedaug. Pastatai seni, daugiausia mediniai ir su daug langų. Namų stogai dideli ir padengti šiferiu. Visa pagrindinė gatvė – nuo vieno miesto galo iki kito – apsodinta dideliais ąžuolais.

Kai įvažiavau į kitą miestelį – Viešvilę, pamačiau gandrą ant elektros linijos stulpo. Atrodė, kad gandrą ten buvo labai saugu ir patogiu, bet mane nustebino – kaip jie galėjo tokį didžiulį lizdą susukti ant stulpo! Viešvilė – didesnis miestelis ir toliau nuo Nemuno kranto, bet atmosferą pajutau panašią

Viešvilėje ant elektros linijos savo būstą įsikūręs gandas. Autoriaus nuotr.

didžiąją gyvenimo dalį praleidęs Viešvilėje. Man jis pasirodė labai geras žmogus, tik galbūt per daug draugiškas. Vėdinį dviračiais nuėjome į jo namus netoli centro, mus lydėjo nieko neveikiančių vyrų smalsūs žvilgsniai. P. Čepinskas didžiudamasis papasakojo apie savo gimtąjį miestelį – apie mokyklą, ligoninę ir paminklus. Bet svarbiausia – jam norėjosi parodyti man, kaip jis gyvena – ir butą ir kiemą. Aš sutikau praleisti apie 15 min., bet jis išlaikė mane beveik visą valandą; parodė viską, pradedant knygomis ir užbaigdamas maisto atsargomis, kurias pats užkonservavo. Išgėrėme, žinoma, ir po keletą taurelių degtinės. Rодės, kad jis būtų mane, kaip mieliausią svečią, laikęs visą antrą pusę dienos ir net per naktį. Ponas Čepinskas buvo toks linksmas, toks susijaudinęs ir savo džiaugsmą rodė vis sugriebdamas mane už rankų, apkabindamas per pečius ar pastumdamas, kai rodė savo sodą ir daržą. Kai pagaliau man pavyko jį ištikinti, kad man reikia važiuoti, jis atnešė keturis ar penkis stiklainius uogienės, konservuotų burokėlių, agurkų ir pradėjo grūsti į mano ir taip jau pilnus bagažo maišus. (Aš buvau labai dėkingas už dovanas, bet man nepatiko, kad prisidėjo tiek daug svorio ant dviračio).

Kai pasiekiau Vilkyškų, miškas baigėsi, tik liko pakely medžiai, kaip dažnai tai jau mačiau, aplink kelią plytėjo pievos. Buvo labai mažai ženklų, kad čia ūkininkaujama; slėnis pasibaigė, ir aš nutolau nuo Nemuno. Visas lygumos plotas, užliejamas Nemuno per potvynį, atrodė nepatraukliai, bet aš buvau užsispyręs dar kartą susitikti su Nemunu prie Sovietsk.

Pasiekti Panemunę, miestelį, stovintį priešais Sovietsk, užtruko žymiai ilgiau negu

pasieniečius kitoje tilto pusėje, buvau tikras, kad pasieksiu Nemuną.

Panemunėje važiavau žvyrkeliu, lygiagrečiai su upe, ieškodamas, kur galėčiau pailsėti ant upės kranto. Atkreipiau dėmesį į didelį gyvenamąjį namą, ant kurio išdidžiai puikavosi šeimininkų nupieštas Vytis ir Trišpalvė. Sieną buvo nudažyta taip, kad žmonės kitame upės krante – iš Sovietsk – galėtų visa tai aiškiai matyti. Abu Nemuno krantai buvo negražūs, vanduo drumzlinas.

Sovietsk kranto pusėje matėsi žvyro kalnų, kranų ir kaminų siluetai dangaus fone; nebuvo jokio ženklo, primenančio senoviškos, elegantiškos Tilžės. Lyg ir pasiekęs kelionės tikslą, jaučiausi labai nusivylęs. Čio-

Namas Panemunėje, kurio fasadas į Sovietsko (Tilžės) pusę papuoštas Lietuvos tautine simbolika. Autoriaus nuotr.

tikėjausi. Aš turėjau nultipti nuo dviračio ir pereiti labai apgriuvusį tiltą. Automobilių buvo vos vienas antras. Pravažiavau daug visokių upelių ir tvenkinių ir tik tada, kai pamačiau ginkluotus rusų

nai, Nemuno vidury buvo vieta, kur įvyko dviejų imperatorių susitikimas, bet man buvo labai sunku tai įsivaizduoti tokioje aplinkoje, kokia stovėjo man prieš akis.

(Bus daugiau)

Pravažiavus Smalininkus prasideda ąžuolais apsodintas kelias. ąžuolų šakos taip susipynę, jog joms sužaliavus atrodo, kad važiuoji gyvu žaliu tuneliu. Autoriaus nuotr.

vaikščioti pagrindine miesto gatve, pamačiau senas, nedažytas trobeles, kurios, atrodė, greitai sugrius. Miesto centre, valgykloje, pavalgiau šaltibarščių su bulvėmis, aplankiau didelę bažnyčią ir gražų parką. Buvo beveik vidurdienis; pastebėjau porą girtų vyrų, kurie beveik negalėjo paeiti. Aš ilgokai žiūrėjau į didelį tiltą per Nemuną ir žinojau, kad bus tik dar vienas tiltas per Nemuną į vakarus nuo Kauno – ties Sovietsk.

kaip ir Smalininkuose; buvo tylu, girdėjosi tik, kaip kranksi varnos. Sustojau miestelio centre, prie vienintelės parduotuvės, atsigėriau pepsikolos ir apžiūrėjau paminklą. Už poros minučių aukštas pagyvenęs vyriškis nulipo nuo savo dviračio ir paklausė, ką aš čia darau. Aš atsakiau, kad "dviračiuoju" aplink visą Lietuvą. Jis labai apsidžiaugė, kai išgirdo, kad esu amerikietis. Tai buvo ponas Čepinskas, buvęs gydytojas, dabar pensininkas,

DIRVOS – VILTIES
GEGUŽINĖ

IVYKS

SEKMADIENĮ, RUGPJŪČIO 13 D.

VINCO IR LIUDOS APANIŲ SODYBOJE
(8020 MULBERRY ROAD, CHESTERLAND, OHIO)

Pradžia 1 val.

Silti pietūs. Bufeto užkandžiai. Gėrimai. Loterija. Dainos.

PELNAS SKIRIAMAS "DIRVAI"

BIUROKRATAI

Vladas Vijeikis

Atsitiko taip, kad sukaudo kairės rankos pirštas. Ne pats pirštas, bet ta vieta kur prikabinata prie rankos. Ir taip bauriai skauda, kad negali nei sulenkti, nei atlenkti, nei nosies pasikrapštyti. Kenčiau, kenčiau, gal praeis. Nepraėjo. Giminės ir geri pažįstami stumia mane pas daktarus. Kai jau pasidarė sunku kelių diržą užsegti, nutariau eiti pas daktarus. Baisiai nepatogu kai kelnės smunka.

Pasirinkau ligoninę su šventu vardu. Manau sau, jeigu papjauš tai bent maldele sukalbės. Šiaip ne taip, su viena ranka vairuodamas, atkakau į ligoninę. Laimė, kad mano senelis automobilis ne susirgo, taip kaip aš. Žiūriu prie ligoninės stovi stambus automobilis be langų. Atpažinau, kad tai graboriaus važiuoklė. Tas vaizdas man labai suniokojo mano moralę. Susitikęs pirmą seselę sakau:

– Ko tas laidojimo vežimas čia stovi?

– Nesiskerečiok. Ne tavė vež. Tikriausiai ne šiandien.

Prisėdau laukiamajame. O ten būrys priėmėjų. Ir storių ir plonų ir apygražių biurokraičių pilna. Bent kiek palaukus supratau, kad reikia eiti pas tas priėmėjas. Viena man sako.

– Matai ten popierių. Įrašyk gydytojo pavardę, kurį nori susitikti.

– Paklausiau ir vėl laukiau. Po valandos, o gal daugiau viena iš tų apygražių damų šaukia.

– Kas čia nori tokį ir tokį daktarą pamatyti?

Supratau, kad čia aš. O ji man grubiai dėsto.

– Ko tu savo pavardės neįrašai?

– Na, aš vaikų darželį pirmuoju baigiau ir gimnazijoje ne pats paskutinis buvau, bet iš kur man tas jūsų biuro-

kratinės gudrybės žinoti.

Biurokratė apsiraminė. Mato, kad ne su pėsciu reikalą turi. O gal jai pagailo mano skausmais perkreiptos fizionomijos. Gana švelniai liepė palaukti.

Toliau susitikau su daktaru, jo asistentais, kurių pusės, mano manymu nereikėjo. Be to viskas praėjo labai sklandžiai. Ir net skausmas sumažėjo. Štai ką reiškia daktarai.

Bet tas biurokratizmas įsmilko į mano širdį. Biurokratai pats bauriausias dvidešimtojo amžiaus išradimas. Jie gali suniokoti žmogų iki žmogžudystės. Štai pavyzdys: prirėmė žmogui kokių reikalų ieškoti pagalbos valdžios labirintuose. Žmogelis atplukia į miestą gal per dvidešimt mylių, o biurokratas, gerdamas arbatą sako: Ateik rytoj. Mat jis negali pertraukti savo arbatinio ritualo. Kas daryti žmogui? Ar jam grįžti namo, ar nakvoti gatvėje?

Teko skaityti Lietuvos spaudoje apie velnią, kuris neteko tarnybos pekloje. Šen ir ten besisukinėdamas, pagaliau tapo biurokratu. Ir tai buvo daug geresnė tarnyba negu pekloje.

Tuo klausimu teko žvilgtelėti į enciklopediją ir žodynus. Visur biurokratija aptariama, kaip negerovė. Bet kaip tą negerovę pašalinti? Nei enciklopedijos nei žodynai neduoda jokių patarimų. Tad, tu žmogeli, pats turi susigalvoti, kaip perlipti biurokratijos užtvartą. Čia neužtenka nei gero žodžio nei teisybės, čia reikia ko nors konkretesnio.

Tas žmogelis, kuris mylias keliavo į miestą, būtų kiaulė prieš save varęs, būtų daug greičiau savo reikalus atlikęs. Nes kiaulė kiaulę supranta.

Nusišypsokime!

IŠGELBĖJO LEKTUVA

Tarptautinės oro linijos lėktuvas skrido virš vandenyno. Keleiviai buvo įvairių tautybių. Tarp jų buvo vienas prancūzas, vienas amerikietis, vienas lietuvis ir Vladimiras Žirinovskis, rusų imperialistas, siekiantis atstatyti Rusijos galybę buvusios sovietų imperijos ribose.

Viduryje vandenyno, lėktuvo vadas išėjo iš kabinos ir sako keleiviams: "Aš turiu labai nemalonią pareigą pranešti jums, kad mūsų lėktuvo darbas sutriko. Jau pusė valandos, kaip mūsų skridimo aukštis palaipsniui krenta. Jei šitaip tęsis, mes visi

greitai atsidursime vandenyne dugne. Išgelbėti keleivius ir lėktuvą galima tik sumažinus vežamą svorį bent trimis keleiviais" – tęsė lėktuvo vadas. Jis atidarė šonines lėktuvo duris ir sako: "Gal yra savanorių?"

Prancūzas buvo pirmasis. Jis sušuko "Tegyvuoją laisva Prancūzija!" ir iššoko iš lėktuvo. Amerikietis, sušukęs "Tegyvuoją laisva ir turtinga Amerika!", pasekė juo. Po to iš vietos pakilo lietuvis, sušuko "Tegyvuoją laisvos ir nepriklausomos Lietuva, Latvija ir Estija!", griebė Žirinovskį ir išmetė per atviras duris.

Atsiuntė P.Lekutis

(Atkelta iš 2 psl.)

• Europos Sąjungos užsienio reikalų ministrų suvažiavimas pripažino, kad iki 1997 metų nepavyks įvesti vieno, visiems nariams bendro, piniginių vieneto. Nutarta siekti tai atlikti iki 1999 m.

• Japonijos – JAV derybose dėl JAV automobilių ir jų dalių prekybos atrastas sprendimas ir "prekybos karas" Ženevoje buvo atidėtas. Japonai vėl nusileido. Objektīvūs stebėtojai Europoje nurodo, jog Amerikos automobiliai Japonijoje nepopuliarūs, nes japonai važinėja, kaip ir anglai, kairiąja gatvės puse ir vairuotojas sėdi automobilio dešinėje pusėje. Tokių automobilių Amerika gamina labai mažai (vieną modelį Fordo bendrovė ir du modelius – Chrysler). General Motors iš viso negamina dešinėje pusėje vairuojamų mašinų. Pernai trys didžiosios bendrovės pardavė Japonijoje vos 22,000 automobilių. Panašiai ir kairia puse važinėjantieji britai pernai pirkė vos 11,200 JAV automobilių, daugiausia "Cherokee" džypų, nes jų virus dešinėje pusėje.

• Amerikos darbo unijų federacijos AFL-CIO pirmininkas Lane Kirkland, 73 m. amžiaus, paskelbė, kad jis pasitrauks iš pareigų rugpjūčio 1 d. Kirkland vadovavo federacijai 16 metų. Unijų narių skaičius ir įtaka per tą laikotarpį gerokai nusmuko, tačiau narių skaičius vėl ėmė kilti 1993 m. Ypač sustiprėjo valstijų, apskričių ir miestų tarnautojų unija, turinti 1.3 mil. narių. Už šią organizaciją didesnė yra tik "Teamsterių", sunkvežimių vairuotojų organizacija.

• Rusijoje iškilo dar vienas kandidatas į prezidento vietą – gen. Alexanser Lebed, kurį prez. Jelcinas, po įvairių generolo išsišokimų, pašalino iš kariuomenės. Generolas vadovavo Moldovoj stovinčiai 14-tai Rusijos armijai. Jis visiškai nebeklausė gynybos ministro gen. Gracėvo. Jelciną daugiausia supykino Lebedžio pareiškimas, kad jis apsiimtų vadovauti rusų kariuomenei Čečėnijoje, jei pirmose linijose būtų rusų generolų ir ministrų sūneliai.

• Vokietijos vyriausybė sulėtino savo sostinės perkėlimą į Berlyną iš Bonos. Dabar planuojama užbaigti persikraustymą iki 1999 m. Pradžioje šešios mažiau svarbios ministerijos dar liks Bonoje. Įvairių rūmų statyba kainuos apie 40 bil. markių.

• Berlyno miesto vadai po karštų ginčų pakeitė daug gatvių pavadinimų. Dingo rusų generolų ir komunistų veikėjų vardai. Buvo paliktos "Karlo Markso" ir "Rozos Luxemburg" gatvės. Dar

Iš visur apie viską

neaiškus "Klaros Zetkin" gatvės likimas. Ji pirmoji vokiečių feministė, bet kartu ir arši komunizmo veikėja. Gatvės pavadinimas galėtų būti paliktas, tačiau gatvė veda į naują vokiečių Reichstagą, Vokietijos parlamento rūmus.

• Prancūzijos savivaldybių rinkimuose daug naujų vietų laimėjo kraštutinė dešiniųjų Tautinio fronto partija. Nors valstybiniuose rinkimuose valdžią laimėjo degolininkai su prezidentu Chirac ir premjeru Juppe priešaky kuriuos palaiko 60 nuoš. balsuotojų, daug miestelių ir kaimų atidavė balsus jų oponentams. Net penki ministrai, kandidatavę į miestų merus, šiuos rinkimus pralaimėjo.

• Komentatoriai kalba, kad prezidentas Clintonas jau pradėjo kampaniją ateinančių metų rinkimams. Prezidentas tikisi laimėti antrą kadenciją, tačiau daugiausia jam pakenkti gali kitas demokratas, juodas kunigas Jesse Jackson. Jis jau turi plačią organizaciją "Rainbow Koaliciją", kuri plačiai renka lėšas būsimai kampanijai. Jacksonas kiekviena proga kritikuoja Clintoną, kad jis menkas vadas, menkas demokratas, o tik "atskiestas respublikonas". Jacksonas ieško šalininkų tarp vyresnio amžiaus demokratų, kuriuos supykino valdžios bandymai sumažinti Medicare patarnavimus. Ieško šalininkų tarp darbininkų unijų vadų ir tarp įvairių Amerikos mažumų. Kun. Jacksonas nesitiki demokratų partijos paramos, todėl jis gali paskelbti savo kandidatūrą kaip nepartinis. Tuo jis labai pakenktų oficialiam demokratų kandidatui prez. Clintonui.

• Aukščiausiasis Teismas nusprendė, kad Bostono

šv. Patriko dienos parado organizatoriai kariai veteranai ir airių organizacijos teisingai pasielgė, nepriimdamos į parodą homoseksualų ir lesbiečių.

• Automobilių vairuotojai už gazoliną daugiausia moka Belgrado mieste, kur ekonominės sankcijos pakėlė kainas iki 2.32 dol. už litrą. Pigiausias gazolinas Venecuelos sostinėj Caracas, kur litras kainuoja tris centus. Paryžiuje, Frankfurte ar Tokijo gazolinas dvigubai brangesnis negu New Yorke.

• Turkijos prezidentas Demirel lankėsi Kazachstane. Ši mėnesį turkų premjerė Tansu Ciller vizituoja Uzbekistaną. Turkija neslepia, kad jai rūpi palaikyti ne tik kultūrinius ryšius su Centrinės Azijos naujomis valstybėmis, bet išplėsti ir ekonominius ryšius. Keturios buvusios rusų kolonijos kalba labai panašia turkų kalba. Visi priklauso tai pačiai sunitų musulmonų grupei. Turkijos prezidentas aplankė religinę Kazachstano Ahmad Yasavi šventovę ir padovanojo 35 mil. dol. mečetės atstatymui. Turkija pažadėjo padėti įsteigti naują Yasavi vardu pavadintą universitetą. Turkų prezidentas dalyvavo kertiinio akmens padėjimo ceremonijose.

• Įvairių narkotikų siuntų Rytų Europoje 1992 m. buvo sulaikyta 51, o pernai policija jau sučiupo 856, daugiausia Lenkijoje, Vengrijoje, Gudijoje, Rumunijoje.

• Šiais metais didžiausiame Pakistano mieste Karachi jau žuvo riausėse 680 žmonių. Bijoma, kad kariuomenės vadai vėl bandys perimti valdžią.

PASKOLOS NAMŲ, NUOMOJAMŲ BUTŲ, KOMERCINIŲ PASTATŲ, SKLYPŲ PIRKIMUI AR STATYBAI
Kreipkitės pas RAIMONDĄ BUTKŲ atstovaujanti
GEAUGA SAVINGS BANK,
10800 Kinsman Road, Newbury, Ohio 44065.
Tel. 338-7933 (Istaiga), 749-9261 (Šauklys), 732-8250 (Namai).

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available – worldwide

EXPERTS ON TRAVEL
TO E. EUROPE

passports • visas
prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY FOR OVER
35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

MARŠ, MARŠ, TRA, TA, TAI..

(Atkelta iš 3 psl.)

įžiūrėti daiktus. Kažin ar ne panašiai atsitiko ir mums, kai išlinde iš tamsios kambaros neatsikvošėdami markstomės, jausdami galvos svaigulį ir proto užtemimą. Ar galima gyventi be nurodymų iš aukščiau, be nukreipiamosios muzikos? Jokių būdu! Ir vėl pasigirdo įprastinis marš, marš, tra, ta, ta... Tik dabar į kitą pusę. Pirmyn – Vakarus!

Pirmaisiais Vakarų kolumbais tapo mūsų valdžios vyrai. Seniau, važiuodami į Rytus (Maskvą), jie visada galėjo tikėtis rūstaus pabario ar net ausies užsikimo. Rytų valdovai, nesugebėdami spręsti savų ūkinio problemų, labai gerai išmanė partinę didaktiką ir su ja užgriūdavo mažuosius vasalus. O kas mėgsta klausytis bario ir pamokymo? Nebent kurčias.

Todėl, atsiradus galimybei rinktis daugelį kelių, valdžia iš karto puolė į Vakarus, kad net dulkės parūko. Visi! Pradedant nuo tautos tėvų, ministrų, deputatų, departamentų vadų ir baigiant žemiausiais klerkais. Negirdėjau, kad į Vakarus važinėtu valytojos, bet, einant tokiais tempais, greitai ir jos dažniau svečiuosis Vakaruose, o ne šluos kabinetus. Vis tiek jie tušti, valdžios vyrams laksant po užsienį.

Kiekvieną vakarą televizija pusę programos skiria skaičiuoti nomenklatūros kelionėms į Vakarus: JAV, Angliją, Izraelį, Kiniją ir daugybę kitų šalių. Atrodo, mūsų šaliai dar nesilankė tik Šiaurės ir Pietų ašigaliuose. Bet neabejokim – nulėks ir ten!

Norėtusi sužinoti, ką gero iš tų kelionių parsigabeno vadovai (ne, ne sau, o Lietuvai), bet nuolat girdime tik tuos pačius žodžius: "suder-

nom nuomones", "pasikeitė nuomonė". Tikrai, kokie išsamūs paaiškinimai ir kaip tauta išsamiai informuojama! Nieko čia daugiau nei pridėsi, nei atimsi.

Kelionės tuo naudingos, kad žmonės pamato pasaulio ir išmoksta svetimų kalbų, būtinų bendraujant su kitataučiais. Tačiau mūsų viršininkams mokytis užsienio kalbų nereikia. Jie žino tik du žodžius – "duok pinigų", ir to pakanka. Vyksta tarsi lenktynės, kieno lankstesnis liežuvis, kaip pasakėlėje "Kieno snapas, kieno kojos gražesnės". Tų dviejų žodžių magijoje užsienio paskolos byra į Lietuvą kaip iš gausybės rago.

Kai pradėdau kalbėti apie Lietuvos prasiskolinimą, sparčiai artėjantį prie milijardo litų, man dingsta bet koks noras ironizuoti. Per daug didelė nelaimė pakibo virš Lietuvos, kurios vardas – skolos! Aš nieko nesakiau, jeigu tik pinigai būtų naudojami naujoms technologijoms, gamybai modernizuoti, žemės ūkiui (tik ne kolūkiams) atstatyti. Bet kai paskolos imamos komunaliniams lopams lopyti arba dar kitiems neaiškiems reikalams, tada valdžios vyrus galima lyginti su plevėsiškais Balzako herojais, nuolat kaulijančiais pinigų pravalgymui. Svarbu paimti, o kaip bus grąžinama – ne mūsų reikalas. Iš tiesų – juk paskolas turės grąžinti mūsų vaikai ir vaikaičiai, kurie ne nenujaučia, kokį kraitį paveldės iš šios valdžios.

Ne, nemokit ranka į šią problemą, nes nė vienas užsienio bankas skolos nedovanos. Visą reikės grąžinti su procentais. Skola – ne rona, neužgis, sakydavo mūsų tėvai, taupydami kiekvieną pi-

nigėlį, o mes?... Kur einame su tokia politika? Kaip grąžinsime skolas, neturėdami nei gero žemės ūkio, nei našios, modernios pramonės? Nebent mus visus parduoti kokios egzotiškos valstybės didikams kaip vergus. Sako, toks biznesas dabar suklestėjęs.

Bet valdžia nebūtų valdžia, jei nestatytų sau aukurų ir nerastų šamanų, kurie degina smilkalus dieviškosios valdžios garbei ir šlovina kiekvieną žingsnį. Vos tik valdžios vyrai išsiilgsta Vakarų, tuojau atsiranda dingstis – reikia paskolų. Todėl marš, marš į Vakarus! Išgirdus marš, marš, tuojau iš visų kampų šamanai pradeda būgnų muziką tra, ta, ta, giriančią valdžią ir aukštinančią jos didvyriškus žygius, nesvarbu ar tie žygiai tik bails atsiprašinėjimas, ar šimtus kartų girdėtas "duok pinigų!"

Atsimerant ikikarinę Nepriklausomą Lietuvą mane labiausiai žavi jos tvirta ekonominė politika, kurią vairavo ministras pirmininkas Juozas Tūbelis. Gerbiamas J. Tūbelis vadovavosi principu "Septynis kartus pamatuok, tada kirpk". Jo tau pi politika, užsienio paskolų vengimas padarė Lietuvą ekonomiškai tvirtą ir savarankišką. Lietuvai pakako pinigų mokyklų statybai, kelių tiesimui, kariuomenės ginklavinimui ir visiems kitiems valstybiniais reikalams. Nors po didžiojo karo ji paveldėjo sunkų palikimą: nuskrusę žemės ūkį, menką pramonę, svetimšalių rankomis vykdomą prekybą ir karą trimis frontais. O kiek pasiekta per dvidešimt metų! Visą valdymo laikotarpį nei ministras pirmininkas J. Tūbelis, nei prezidentas A. Smetona nebuvo išvykę į užsienį (!). Žinau, kad dabar laikai pasikeitė, bet niekada nepasikeis saiko ir padorumo sąvokos. Negalima menkus grašius, surinktus iš vargšų žmonių (ne iš pramonės ar kolūkių), mėti prabangioms kelionėms, kurių tikslas – praskolinti Lietuvą. Valstybė – tai ne melžiama karvė, kurios tris spenius žinda nomenklatūra, o žmonėms iš gatvės – tik vienas. Dalis tautos ir prie to vieno nepritelpa.

Žinome, kad ramybė iš Dievo, tai iš ko kyla triukšmas, riksmas ir nervingas bėgimas į nežinią? Apie tokių skubėtojų sakoma, kad bėga kaip avis, įkirpta į uodegą. Tai ar ne laikas šalies gyvenimui suteikti daugiau ramybės, proto, savivarbos ir pristabdyti tą "marš, marš!", kviečiantį į Vakarus, kuris Lietuvai atneš tik ekonominę vergiją ir elgetišką ateitį.

Sapere aude (vadovaukis protu), sakė Horacijus. Jeigu jis tinka žmonėms kaip patarimas, tai valdžiai – kaip būtinybė.

LIETUVOS ŪKIUI REIKIA MŪSŲ PARAMOS

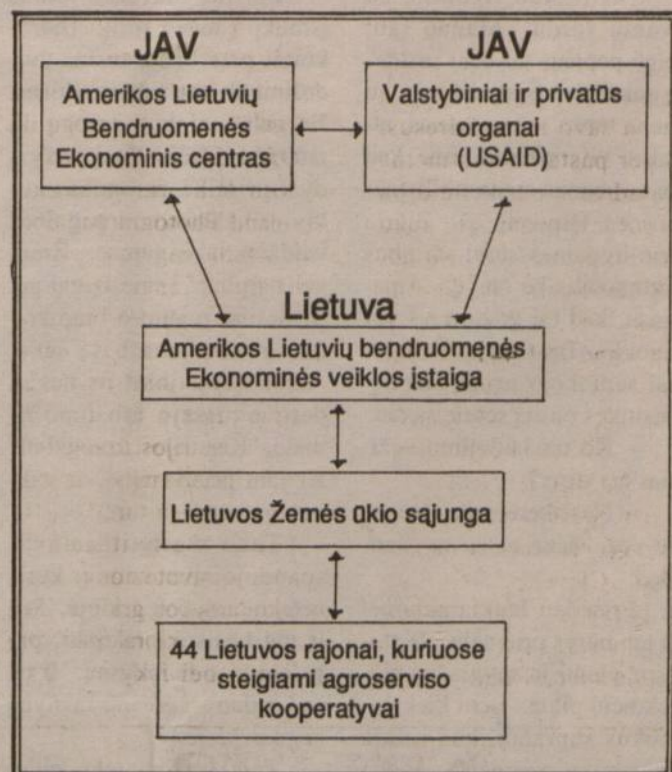
Ambrose Žatkus

Šiuo metu Lietuvos ūkininkams verstis vis dar sunku. Ypač sunku rasti rinkas pagamintiems ūkio produktams parduoti. Priežastys tam yra kelios: žemės ūkio produktų kokybė per žema, kad sudomintų Vakarų Europos pirkėjus; trūksta infrastruktūros, kuri padėtų ūkininkams suprasti, kaip veikia rinkos, kaip pasiekti reikiamą kokybę, kaip pristatyti produktus į rinkas. Ypatingai

ruošia raportą ir tuo savo misiją užbaigia. Iš to, suprantama, Lietuvos ūkininkui jokios naudos. Siūlomame plane numatoma, kad ši įstaiga, šalia privalomų tyrimų, taip pat reklamuotų Amerikos lietuviams ir amerikiečiams, kviesdama juos investuoti į Lietuvos žemės ūkį, tuo padėdami ūkiui ir tuo pačiu galėdami užsidirbti patys.

Ekonominis centras turėtų savo įstaigą Lietuvoje,

ORGANIZACINĖ STRUKTŪRA

ūkininkams sunku įsigyti reikalingą techniką, su kuria galima būtų pagerinti kokybę ir sumažinti gaminamų produktų kainas.

Šiems sunkumams įveikti yra siūloma kurti rajonuose, kaip Lietuvoje vadinama, agroserviso kooperatyvus. Vieniui ūkininkui ekonomiškai beveik neįmanoma įsigyti reikalingą techniką, bet būnant dalininku kooperatyve, susidėjus kartu, galimybė pasidaro reali. Mes manome ir siūlome, kad JAV lietuviai, bendradarbiaudami su Lietuvių Bendruomene, galėtų prisidėti prie talkos Lietuvos žemės ūkiui.

Tokios talkos planą paaiškina žemiau pateikiama organizacinė struktūros schema. Visų pirma, kaip matyti schemoje, siūloma sudaryti veiklos vienetą. JAV būtų sudarytas Amerikos lietuvių bendruomenės ekonominis centras. Šis centras veiktų LAV LB Ekonominės tarybos sudėtyje. Jo tikslas informuoti ir įtakoti įvairias JAV įstaigas, kaip USAID, taip, kad leidžiami pinigai pasiektų Lietuvos ūkininkus. Tarkim, šiuo metu USAID finansuoja amerikiečių firmas, kurios nuvažiauja į Lietuvą padaro analizę, pa-

kuri dirbtų kartu su Lietuvos Žemės ūkio sąjunga ir su visais 44 šalies rajonais. Ši įstaiga padėtų organizuoti rajonuose kooperatyvus. Ūkininkai, įstoję į kooperatyvus, turėtų sumokėti investicinį mokestį. Patys kooperatyvai veiktų kaip ekonominis vienetą. Uždirbtas pelnas būtų padalinamas nariams. Amerikos lietuvis, investavęs į kooperatyvą, būtų jo dalininkas ir gautų dalį pelno, priklausomai nuo investuotos sumos. Daugelis mūsų, būdami kilę iš įvairių Lietuvos kampelių, turėtume progą investuoti savo gimtinėje.

Kooperatyvai, būdami ekonomiškai stipresni vienetai, lengviau galėtų gauti paskolas, pirtų techniką, kuri būtų visų bendrai naudojama, padėtų ūkininkams gerinti produktų kokybę ir juos galima būtų pelningai parduoti. Kooperatyvai su laiku galėtų plėsti ir gerinti pieno, mėsos perdirbimo bei aliejaus gamybos centrus.

Igyvendindami šį projektą sudarysime sąlygas padėti Lietuvos ūkiui, kuriam šiuo metu mūsų pagalba yra tikrai reikalinga.

Skaitykite ir platinkite
DIRVA

LINAS VYŠNIONIS Advokatas

Telefonas (216) 383-0225

24400 Highland Road, Suite 9 • Richmond Hts, OH 44143

TRANSPAK

Siuntiniai į Lietuvą pristatomi į namus.
Skubiems siuntiniams - AIR CARGO.
Komerčinės siuntos pagal susitarimą.
MAISTO SIUNTINIAI nuo \$29.- iki \$98.-
Aukštos kokybės maisto produktai

Pageidaujant prisiųsime smulkia informaciją.

Rūta Degutienė, 28262 Chardon Rd.
Willoughby Hills, OH 44092
Tel. 216-943-4662

Dirbame nuo 1987 m.

TRANSPAK, 2638 W. 69th St.
Chicago, IL 60629 Tel. 312-436-7772

CLEVELANDE ir apylinkėse

PENSININKŲ GEGUŽINĖ

Pensininkų gegužinė įvyks liepos mėn. 23 d. sekmadienį Lietuvių namų viršutinėje salėje.

Loterija, puikus maistas ir kiti programoje numatyti renginiai laukia visų. Iki pasimatymo gegužinėje!

PARAPIJIEČIŲ ADRESAI

Kasmet liepos mėn. Clevelando Šv. Jurgio parapija tikrina savo narių adresus. Jei per pastaruosius metus jūsų adresas pasikeitė arba kas mėnesį negaunate aukų vokelių, praneškite jūsų adresą klebonijai: St. George Rectory, 6527 Superior Ave., Cleveland OH 44103, arba skambinkite telefonu: 431-5794. Ger.J.

ŽINIOS APIE

MOKSLEIVIUS

Jau įpusėjome vasarą, o rudenį vėl prasidės mokslo metai. Clevelando Šv. Jurgio parapija kviečia tėvus, kurių vaikai ateinančiais mokslo metais lankys pra-

džios ir vidurines mokyklas, suteikti žinias klebonijai: kurias mokyklas jų vaikai lankys, kur jie gaus religinį auklėjimą ir kas iš jų šiemet priims Pirmąją Komuniją arba Sutvirtinimo Sakramentą. Šeimos, kurių vaikai lankys katalikiškas pradžios mokyklas, prašomos pranešti, kurias mokyklas jų vaikai lankys. Tiems vaikams bus parūpinti mokslapinigiai. Visos šios žinios yra laukiamos dabar. Ger.J.

1995 M. FOTO KURSAI

Nuo 1887 m. veikianti Cleveland Photographic Society – foto mėgėjų draugija šį rudenį vėl rengia fotografijos kursus. Rudens semestre bus dvi klasės: 1) Gerosios fotografijos pagrindai (pradžią rugsėjo 12 d.) ir 2) Foto laboratorijos (darkroom) technika (pradžią rugsėjo 14 d.). Kiekviena klasė turės po 10 paskaitų. Paskaitose bus dėstomi spalvotosios ir monochrominės fotografijos poreikiai. Bus ir praktiški užsiėmimai bei iškylos. Pa-

skaitos bus CPS draugijos patalpose – 1549 Superior Avenue, nuo 7:30 iki 9:45 val. vakaro. Informacijai skambinkite telefonu: Jim Kunkel 843-7118 arba Nancy Burns 729-3314. Klausytojų skaičius kiekvienoje klasėje yra ribotas. Kiekvienas šiuos kursus baigęs klausytojas gaus nemokamai 3 mėn. narystę CPS draugijoje ir \$5.00 čekį jo pasirinktoje foto krautuvėje pirkti.

Ger.J.

TIKRINA LABDARYBES

Spaudos žiniomis JAV Atstovų rūmų Civilinės tarnybos pakomitetas tikrins ir gal nutrauks valstybės biudžeto subsidijas "blogosioms" labdarybėms. Pastaruoju laiku kai kurios labdaros organizacijos pragarsėjo išpučiomis administracinėmis išlaidomis, bet labai šykščia parama vargstančiųjų gerovei.

1918 m. buvo įsteigtas "The National Charities Information Bureau", kuris nuo-

latos tikrina visas organizacijas, kurios užsiima labdara. Kas trys mėnesiai šis Biuras paruošia "Wise Giving Guide" informaciją. Ją galite gauti nemokamai, rašydami adresu: NCIB Wise Giving Guide, 19 Union Square West, New York, NY 10003.

Ger.J.

• Didžiųjų Ežerų viduramžiška mugė, savaitgaliais iki liepos 30 d. Camp Unalia, 3033 Rt. 534, Rock Creek. Grįžtama į 12-ji šimtmetį – su šarvuotų riterių kautynėmis, pokštininkais, senovės dainiais ir burtininkais. Tel. 216/474-4280.

• Liepos 29 d., 11 val. r. – 5 vak. p.p., Britų automobilių paroda, 13221 Shaker Square, Cleveland. Šiaurės-Rytų Ohio srities automobilių paroda atvirame ore, kur bus rodoma virš 200 klasikinių ir dabartinių britų automobilių. Muzika, valgiai ir suvenyrai iš Britų salų.

Ger.J.

PARENGIMAI

1995 M.

• LIEPOS 23 d. Pensininkų gegužinė Lietuvių namuose
• LIEPOS 30 d. sekmadienį 12:00 val. LKVS "RAMOVĖ" Clevelando skyriaus LŠSI Žalgirio šaulių kuopos GEGUŽINĖ BEACHLAND Parke 17815 Canterbury Rd.

• RUGPJŪČIO 13 d. DIRVOS IR VILTIES draugijos gegužinė įvyks L. ir V. Apanių sodyboje.

• RUGSĖJO 2-3 d.d., ŠALFASS Golfo turnyras įvyks Lakes, golf course, Ravenna, Ohio. Rengia Clevelando Lietuvių Golfo Klubas.

• RUGSĖJO 30 d. Clevelando Baltų Komitetas rengia baltų bendravimo vakarą Lietuvių Namuose.

• SPALIO 7-8 LIETUVIŲ DIENOS rengia LB Clevelando apylinkės valdyba.

• SPALIO 22 d. DIRVOS 80 metų jubiliejus

• LAPKRIČIO 12 d. Šv. Jurgio Rudens Festivalis 11:30 – 3:30 p.p.

• LAPKRIČIO 18 d. Kariuomenės Šventės minėjimas. Lietuvių Namuose.

• GRUODŽIO 17 d. "Singing Angels" choro koncertas trečią val. po pietų Dievo Motinos parapijoje

• GRUODŽIO 24 d. Bendros Kūčios – Šv. Jurgio parapijos salėje 9:30 v.v.

LIETUVIŲ, VYKSTANČIŲ LIETUVON, ŽINIAI

Priešais Aušros Vartus, buv. XIX amžiaus Lietuvos didiko ištaigingose patalpose nesenai atidaryta, prestižinė lietuviška svetainė-restoranas, kokio iki šiol Gedimino mieste, Vilniuje, Lietuvos amžinoje Sostinėje, dar niekad nebuvo.

ROJKAUS ARKA

M. Daukšos g. 3, VILNIUS, tel. (8-22) 220625

ATIDARYTA nuo 11 iki 23 val.

Čia patiekiami lietuviški įprastiniai ir pagal spec. lietuviškos kulinarijos receptus pagaminti skaniausi valgiai. Karštų valgių kainos nuo 4 iki 16 litų. Gausu įvairių lietuviškų skanėstų ir Lietuvos gamybos gėrimų, kurie savo kokybe pralenkia ne vieną užsienietišką brangų gėrimą. Čia, iš Tauro rago, galima pasismagurauti mūsų senolių garsiuoju gėrimu – midumi, kokiu senovės lietuviai vaišindavosi. Čia maloniai praleisite laiką ir atsigaivinsite praėjusių šimtmečių buv. Lietuvos didikų prabangiai gyventoję aplinkoje. Todėl savo numatytą lankytiną vietą sąrašą papildykite šios įdomios vietos adresu ir pavadinimu.

P.S. 1798-1850 metais M. Daukšos gatvė vadinosi Rojaus gatve. Todėl nuo to buvo pavadinta ir ši prestižinė svetainė, o žodis "arka" reiškia, kad šių rūmų durys yra Arkos stiliaus.

Atlanta

Import-Export Inc.

2719 West 71 street. Chicago, IL 60629

Tel. (312) 434-2121 (800) 775-SEND

Mūsų Atstovas Clevelande:

Dainius Zalensas

LITMA I.E.

639 East 185 th Street
Cleveland Ohio 44119

Tel. (216) 481-0011

Greitas Siuntinių Persiuntimas
Air Cargo, Laivu
Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ
RUSIJĄ, UKRAINĄ, BALTARUSIJĄ
Pasiteiraukit dėl Amerikietiško maisto
komplektų

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.,
William J. Jakubs Jr.,
Keneth Schmidt ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai
936 East 185 th Street, Cleveland, Ohio 44119
Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama
teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

TAUPA

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119 481-6677

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį
ir ketvirtadienį ----- 9:00 v.r. – 4:00 p.p.
penktadienį ----- 9:00 v.r. – 6:00 p.p.
šeštadienį ----- 9:00 v.r. – 12:00 p.p.
sekmadienį parapijoje --- 11:00 v.r. – 12:00 p.p.

Kiekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000

MATAS REALTORS

Broker RITA MATAS – G.R.I. – state certified
real estate appraiser

2412 CEDARWOOD ROAD
PEPPER PIKE, OH 44124
(216) 473-2530

18021 MARCELLA ROAD
CLEVELAND, OH. 44119
(216) 486-2530

ADV. VYTAS MATAS – teisinis patarėjas

DIRVA

Sportas

ŽAIDYNIŲ UGNIS APKELIAUS LIETUVĄ

Mažiau nei trys savaitės liko iki V Pasaulio lietuvių sporto žaidynių pradžios. Iš viso jose dalyvaus daugiau kaip 4 tūkstančiai sportininkų, iš kurių 570 - užsienio lietuviai iš 15 valstybių.

Antradienį Kaune prie Nežionomojo kareivio kapo nuo amžinos ugnies įžiebtas žaidynių deglas. Ankstų kitos dienos rytą Vilniaus Ar-

kikatedros aikštėje duodamas startas Pasaulio lietuvių žaidynėms skirtam 1100 km bėgimui aplink Lietuvą. Šio bėgimo dalyviai atneš deglą į Vilnių sportinio forumo atidarymo dieną.

(ELTA)

LIETUVA LAUKIA IŠEIVIJOS SPORTININKŲ!

Jau ne kartą yra tekę rašyti apie V Pasaulio lietuvių sporto žaidynes, kurios prasidės liepos 30 d. Lietuvoje. Tuo reikalu daug dirba ir rūpinasi JAV išvykos organizacinis komitetas (jo pirmininkas - JAV LB vicepirm. sporto reikalams - Algis Rugienius). Jis atlieka didelį darbą, persiūsdamas iš Lietuvos gaunamą informaciją sporto klubams, spaudos žmonėms ir kitiems, o taip pat atlieka norinčiųjų vykti į Lietuvą registraciją ir t.t.

Vis artėjant šių žaidynių pradžiai, kyla daugiau nerimo dėl mūsų sportininkų ar palydovų nerangumo. Ypačingai nerangūs yra dauguma mūsų sporto klubų vadovų, kurie nepasistengė pasidalinti gauta informacija su nariais. A. Rugienius teigia, kad šiuo atveju labai pagelbėjo lietuviška spauda ir apie žaidynes mūsų sportininkai sužinoję ne iš sporto klubų, bet lietuviškos spaudos.

Iki birželio 15 d. pas A. Rugienį oficialiai buvo užsiregistravę tik kiek daugiau negu šimtinė sportininkų. Kaip jis sako, daugiausia nu-

vylė krepšininkai, kurių daugiausia tikėtasi, o dabar atrodo, kad vyks tik dvi vyrų komandos, nors dar nė viena oficialiai nėra užsiregistravusi. Skaitlingiausiai registruojasi lauko tenisininkai - jų jau turima apie 30. Registracija priimama tel. (810) 642-7049 (čia A. Rugieniaus tel.).

Tai tokios, sakyčiau, nelabai linksmos naujienos apie mūsų sportininkų išvyką į V Pasaulio lietuvių sporto žaidynes. Tačiau dar šiek tiek laiko yra ir neužsiregistravusieji turi nedelsiant tai padaryti. Kaip žinome, Alekso Lauraičio vadovaujamas kelionių biuras dar turi laisvų vietų vykti Lietuvon į šias žaidynes. Tad ir vėluojantiems dar yra galimybių greitai sutvarkyti kelionės reikalus.

Čia reikia pažymėti, kad sportininkams ir palydovams Lietuvoje bus duodamas nemokamas išlaikymas (nakvynė, maistas ir kt.) taigi belieka nusipirkti tik lėktuvo bilietą, ir viskas! Tad padėkime - Lietuva laukia visų išeivijos lietuvių sportininkų!

E. Šulaitis

LIETUVOS SPORTININKAI VETERANAI ATVYKSTA Į BUFFALO, NY

Šią vasarą (liepos 13-23 dienomis) Buffalo, N.Y. yra rengiamos Pasaulio lengvosios atletikos veteranų sportininkų pirmenybės. Anksčiau į šias varžybas buvo planavusios atvykti tik 4 moterys lengvaatletės, tačiau neseniai atėjo laiškas (jį gavo JAV LB vicepirm. sporto reikalams Algis Rugienius) iš Lietuvos lengv. atletikos veteranų asociacijos pirm. B. Kalėdienės (buvusios garsios ietininkės), sakančios kad Lietuva į Buffalo atsiunčia apie 30 asmenų.

"Mes labai prašytume Jūsų pagalbos nakvynės ir maitinimo klausimu. Jeigu Buffalo gyvena lietuvių, tai gal jie sutiktų priimti pas save, o jei ne - tai mes galėtume apsigyventi universiteto bendrabutyje pigiausiu tarifu - 36-40 dol. parai (nakvynė ir maitinimas vienam žmogui). Jeigu galėtumėte mums mes atsilygindami Jums, kuo reikės padėsime V. Pasaulio lietuvių sporto žaidynių metu. Susisiekti su Buffalo čempionato orgkomitetu

1995 m. ŠIAURĖS AMERIKOS BALTIEČIŲ IR LIETUVIŲ LENGVOSIOS ATLETIKOS PIRMENYBĖS

1995m. Šiaurės Amerikos baltiečių ir lietuvių lengvosios atletikos pirmenybės įvyks 1995 m. rugsėjo 9 & 10 d.d., Clevelande, Ohio. Lietuvių pirmenybės išvedamos iš baltiečių. Pirmenybės vykdys Clevelando LSK Žaibas.

Varžybos vyks šiose klasėse: vyrų (20-34 m. imtinai), moterų (17-34 m.), jaunių A (17-19 m.), jaunių ir mergaičių B (15-16 m.); berniukų ir mergaičių C (13-14 m.), D (11-12 m.), E (9-10 m.) ir F (8 m. ir jaunesnių); vyrų ir moterų "Sub-masters" (35-39 m.), - visų klasių

"Masters" - (40-44 m.), (45-49 m.) ir t.t. kas 5 metai.

Prieauglio klasifikacija - pagal dalyvio amžių 1995 m. gruodžio 31 d. Sub-masters ir masters - pagal dalyvio amžių varžybų dieną. Dalyvių skaičius neapribotas visose klasėse.

Varžybų pradžia planuojama šeštadienį, rugsėjo 9 d., anksti po pietų. Sekmadienį nuo 10:00 val. ryto.

Dalyvių registracija pagėdaujama iki 1995 m. rugsėjo 5 d. imtinai, šiuo adresu: Algirdas Bielskus, 3000

CHICAGOS "LITUANICOS" FUTBOLININKŲ PADANGĖJE

Savo sezoną jau baigė ne vien tik klubo vyrų ir senjorų komandos, bet ir jaunesnieji. Patys jauniausieji (14 m. ir mažiau) paskutines pavasario rato rungtynes žaidė birželio 17 d. Lemonte su Lincoln Way miestelio II komanda, kurią sutriuškino net 15:1. Ši jauniausioji klubo komanda pirmenybes baigė trečioje vietoje (iš 10 susitikimų laimėjo 5 ir vieną sužaidė lygiomis).

Komanda naują sezoną pradės gana anksti - rugpjūčio pabaigoje. Į ją dar primami nauji žaidėjai, kurių visada trūksta. Galima registruotis pas komandos vadovą Gediminą Bielskų, tel. (708) 422-8376.

Klubo pirmoji vyrų komanda, pastiprinta žaidėjais iš kitų miestų, jau pasiruošusi vykti į Pasaulio lietuvių sporto žaidynes. Važiuoja tik viena komanda (anksčiau buvo galvojama, kad vyks ir veteranų vienuolikė). Pasiro-

galite tel. (716) 852-2765".

Čia yra labai rimtas kreipimasis, kurio turėtų nepraleisti negirdomis mūsų sporto mėgėjai, ypačingai gyvenantieji Buffalo, N.Y. ar netoli nuo šio miesto įsikurę mūsų tautiečiai. Mes žinome, kad Lietuvoje daug žmonių uždirba tik 40 dolerių per mėnesį, tad kaip jie galėtų atsilyginti už 10 dienų viešnagę Amerikoje po 40 dolerių parai?

Mes taip pat žinome, kad čia atvykstantieji sportininkai iš tėvynės yra buvę pasaulinio ar tarptautinio garso lengv. atletikos specialistai, kurie daugelį metų garsino lietuvių vardą, nežiūrint, kad tais laikais visa garbė tekdavo Lietuvą valdžiusiai Sov. Sąjungai. Tačiau dabar jie jau atstovauja laisvą Lietuvą ir jie tuo labai džiaugiasi.

Šiuo reikalu galintieji padėti, prašomi skambinti Algiui Rugieniui tel. (810) 642-7049.

E.Š.

Hadden Rd., Euclid, OH 44117-2122. Tel. (216)-486-0889. Fax. (216)-943-4485.

Papildomi kontaktai: Egilė Laniaukienė 216-731-7464, Irena Wilkinson 905-822-0302, Danguolė Alderdice 905-639-7711.

Varžybų vieta ir tikslus laikas bus paskelbta vėliau. Smulkios informacijos bus praneštos visiems ŠALFASS-gos vienietams. Klubams nepriklausantieji, dėl informacijų gali kreiptis į A. Bielskų bei kitus aukščiau nurodytus asmenis ar į bet kurį lietuvių sporto klubą.

ŠALFASS-gos lengvosios atletikos komitetas
ŠALFASS CENTRO
VALDYBA

kad padėtų klubo vadovybei padengti nors kelionės išlaidas (o jų yra daug - naujų uniformų pirkimas ir kt.). Galintieji prisidėti auka, turi jas nukreipti klubo išdininkui Leonui Juraičiui, 15242 Narcissus Ct., Orland Park, IL 60462.

Čia reikia dar pridurti, kad kartu su sportininkais ir vadovais vyksta būrelis futbolo mėgėjų, tad iš viso susidaro daugiau nei 30 asmenų grupė.

E.Š.

Mylimai Motinai ir Močiutei

JOANAI ŠVOBIENEI

mirus, nuoširdžiausią užuojautą reiškiamo dukrai MILDAI WALTERS sūnui RIMGAUDUI ir dukraitei RASAI.

Stasys, Algimantas ir
Saulius Šimoliūnai

TRISDEŠIMT TREČIAS Dirvos novelės Konkursas

DVI PREMIJOS

Pirmoji - 500 dolerių

Antroji - 300 dolerių

skiriamos iš

A.A. SIMO KAŠELIONIO

palikimo, kurį tvarko Korpl Neo-Lithuania

Tema: Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės tema, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

Laikas: Paskutinė rankraščiui įteikti data 1995 metų rugsėjo 15 d. (pašto antspaudas).

Adresas rankraščiui siųsti:

Dirva, Novelės konkursas,

P.O. Box 19191

Cleveland, Ohio 44119-0191

Konkurse kviečiami dalyvauti visi lietuviai rašytojai, gyvenant Lietuvoje, JAV ar bet kuriam kitame krašte.

Paruošimas: Konkursui siunčiami rankraščiai būtinaival būti parašyti rašomąja mašinėle ir pasirašomi spapyvardžiu. Tas pats slapyvardis užrašomas ant priedamo uždaro vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Tikslai laimėjusio vokelis bus atidarytas.

Nepremijuoti rankraščiai grąžinami tikslai autoriams prašant, jų nurodytu adresu.

Jury komisija iš trijų narių sprendžia kas premijuotina paprasta balsų dauguma.